

LETO XX.

DECEMBER, 1971

STEVILKA 12

MISLI

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$3.00
Čez morje \$ 4.00

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

NAROČNIKOM NA ZNANJE!

Ne vem, kako pozno boste prejeli to številko MISLI. Moram povedati, da me je zdravnik sredi najbolj nujnega dela pri urejevanju nenadoma poslal v bolnišnico. Rečeno je: "na opazovanje" . . . Priporočam se v molitev.

P. Valerijan bo skušal dokončati božično številko, kakor hitro mogoče. Upajmo, da bo zmožel.

Seveda bo tudi januarska številka nekako v zraku obvisela. Ničesar zaenkrat ne vem povedati, kako bo. Boste pač z vsem potrpežljivostjo, saj vas v vseh dosedanjih 16 letih še nikoli nisem tako "potegnil" . . .

Svetujem vam tudi to, da med tem ne pošiljate naročnine za MISLI ali kaj drugega. Ne bo nikogar, ki bi sprejemal, vpisoval in odgovarjal. Počakajte, da vas obišče JANUARSKA ŠTEVILKA, potem bo spet steklo, če Bog da.

Takrat naj pa spet "steče" tudi pri tistih, ki kako leto ali več ni "teklo" — in so zaostali z naročnino. Pa brez zamer!

Vsem najlepši pozdrav in BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ!

P. Bernard, urednik in upravnik

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

SHEPHERD OF THE WILDERNESS — angleška knjiga o Baragu — \$ 1.

"SRCE V SREDINI", spisal Vinko Brumen. Življenje in delo dr. Janeza Evangelista Kreka. Vezana \$4, broširana \$3.

SKORAJ 50 LET. — Misijonski spomini sestre Ksaverije Pirc. Z mnogimi krasnimi slikami. — S poštnino \$ 2.

BARAGA — slovenska knjiga, spisala Jaklič in Solar. — \$ 1, poštnina 40c.

ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT LUDVIKA KAVŠKA — povest, spisal Marijan Marolt — \$ 3.

DOMAČI ZDRAVNIK (Knajp) — \$ 1.50.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI — Spisal dr. Filip Žakelj. Krasna knjiga o Baragovem češčenju Matere božje. — \$ 2, poštnina 40 c.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

K r a t i

Mary Ann Spirič, Leihardt. Oče Božo, mati Olga r. Grubič. Botrovala sta Romeo & Antonija Iskra — 24. oktobra 1971.

Beti Fajfar, Homebush West. Oče Alojzij, mati Ana-Mina Čuš. Boter inž. Ivan Žigon, žena Hella pa krščanska priča — 7. nov. 1971.

Elizabeta Božičko, Leppington. Oče Janez, mati Lilijana r. Čeleketič. Botrovala Josip & Ivka Brajkovič — 7. novembra 1971.

Robert Janko Brajkovič, West Ryde. Oče Josip, mati Marija r. Kos. Botrovala Rok in Barica Baričič — 21. novembra 1971.

Tanja Elizabeth Listar, Cabramatta. Oče Janko, mati Ruža r. Lučič. Botrovala Vlado in Ljubica Čeh — 28. novembra 1971.

Antonij Florijan Žumer, Annandale. Oče Vilko Anton, mati Marija r. Kobal. Botrovala Egidio & Nancy De Franco — 28. novembra 1971.

BOG PA NE IZGUBI VERE — V ČLOVEKA!

ČLOVEK LAHKO IZGUBI vero v Boga. Srečaš "agnostika" in ti pove: Ne vem, če je Bog. Pa me tudi ne briga. Srečaš "ateista" in ti reče: Vem in verujem, da Boga ni. To me zelo briga. Moram še druge prepričati. — To so nerazviti ljudje, ki ne pomislijo, da bi ne mogli biti taki, če bi jim Bog ne bil dal velikanskega daru — svobode za lastno odločanje!

Zavoljo ljudi, ki zametavajo vero v Boga, Bog ne odneha od svoje vere v človeka. Niti ne od vere v Zemljo, ki jo je ustvaril in ji postavil visok cilj. Navdihuje tudi nas, da ne odnehamo od te vere. Bog ima z Zemljo in človekom na njej čudovite načrte. Njegovi načrti so v stalnem razvoju.

Učeni Kopernik je spodbil misel, da je Zemlja središče vesolja in se vse suče okoli nje. Ni pa spodbil dejstva, da je Zemlja središče božje pozornosti v vsem svetovnem vesoljstvu. Med milijardami "svetov", ki plavajo v nedosežnem vesoljstvu, je Bog našo Zemljo, drobceno kakor je, izbral in uredil tako, da na njej lahko živi človek, božji otrok, in je na njej živel nekaj časa sam božji Sin — v človeški podobi. In je Zemlja ostala središče božje pozornosti in njegovega delovanja izven sebe, dokler ne doseže postavljenega cilja.

"Podvrzi si zemljo!" je božje naročilo človeku. In z Zemljo vesolje. Ni izročil človeku dokončnega sveta, ampak svet, ki ga je treba graditi.

Svet v razvoju. In človek se je počasi in s težavo lotil ogromnega osebnega in skupinskega dela, da bi zavladal nad Zemljo in vesoljstvom okoli nje. In ko si bolj in bolj osvaja svet ter ga razvija, dopljuje obenem svojo človeškost, ki s svetom vred še dolgo ni dokončana.

Bog, ki je izročil Zemljo človeku v obdelovanje in preustvarjanje, se ni umaknil v popolno ozadje, ostal je v človeku in skupno z njim še vedno ustvarja. Razvoj sveta in človeka se nadaljuje iz dneva v dan. V vsakem razvoju marsikaj pade s poti, zgreši cilj, celota teče naprej po pravi poti. Bog spoštuje človekovo svobodo, pusti, da mnogi izgubijo vero vanj. On pa ve, kaj hoče, zato ne izgubi vere v človeka, vere, da bo človek kot celota nekoč dosegel tisto stopnjo razvoja, ki mu je določena — upodobiti v sebi Kristusa.

Vsak nov Božič je nov dokaz, da Bog ne izgublja vere v človeka. Kristus se vedno znova rodi — ne toliko v betlehemske jasliah — vedno znova se poraja v človeku. V tem je poroštvo za dosego njegovega končnega cilja na "novi Zemlji in novem Nebu" — kakor napoveduje v svojem pismu sv. Peter.

Živimo v velikem meddobju: med prvim in drugim prihodom Kristusovim. Vse okoli nas so uganke, tudi prav težke uganke. V luči, ki nam sveti iz jasliah, jih moremo zadovoljivo reševati.

ŠKOFOVO PISMO ZA IZSELJENSKO NEDELJO

Dragi slovenski bratje in sestre!

Nedeljo za nedeljo poslušate dušne pastirje, ki hodijo za vami tudi v tujini in vas zbirajo okoli dvojne mize Gospodove: ponujajo vam kruh božje besede in božji kruh pri Gospodovi daritvi. Danes pa mi dovolite, da vas obiščem v imenu slovenskih škofov, ki so mi naložili dolžnost, da bi se posebej zanimal tudi za vas vse, ki ste razkropljeni po svetu, pa ste vendarle še vedno udje našega narodnega telesa in udje naše Cerkve. Obiskal bi vas rad s preprosto besedo, da bi vsaj to nedeljo bolj začutili, da mislimo na vas. Na današnjo nedeljo bomo v domovini po vseh cerkvah, kjer se opravlja bogoslužje, obujali spomine na vas. V duhu boste med nami, pogovarjali se bomo z vami, predvsem pa se bomo pogovarjali z Bogom o vas in mu priporočali vse vaše dušne in telesne zadeve. Prosili ga bomo, naj vam bo dobri Oče tudi na tujem, prosili pa ga bomo tudi, da bi mu vi ostali zvesti otroci tudi na tujem.

Vemo dobro, da ste mnogi iztrgani iz toplega domačeka gnezda, kjer so vas vaši verni starši tako trdno povezovali z Bogom. Njihova vera je bila tako močna, da jim je bil Bog tako živa resničnost, kakor jim je bil resničnost vsakdanji kruh, s katerim so hranili svojo družino. S svojimi starši ste se pogovarjali z Bogom pri molitvi, z njimi ste hodili v cerkev k maši, k zakramentom. Naenkrat pa ste bili iz tega toplega in vernega ozračja postavljeni v drugačen svet, ko ste se morali vsak dan znova svobodno in premišljeno sami odločati za Boga ali proti njemu, za dobro ali za zlo. Prav bi bilo, da bi vas današnja izseljenska nedelja spet postavila v duhu vse domov, pod verni krov domače hiše. Naj obudi v vas spomine na dom, na vero in ljubezen vaših staršev, na ono zdravo verno ozračje, v katerem ste živeli in zahrepenite močno spet po njem.

Naš Bog ne pozna nobenih razdalj, nobenih meja. Z vami je šel na tuje, njegovo oko in njegova roka sta pri vas povsod. Ostanite mu zvesti! Nosite s seboj tiste bogate vrednote vernih slovenskih domov in ne dajte si jih iztrgati. Le delajte vse v zavesti one Gospodove besede: "Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?"

Za mnoge izmed vas, kakor večkrat z veseljem slišimo, pa je ravno tujina imela svojo veliko korist, da ste se iztrgali iz okolja, ki ni bilo naklonje-

no Bogu in ste prišli sedaj v takšno okolje, da ste prvič mogli zaslutiti vrednote vere v Boga in ste se mu približali. Bodite Bogu hvaležni tudi za to milost srečanja z njim. Vključite se v krogotok življenja po veri, zajemajte iz "Odrešnikovih studencev" milosti.

Vaši dušni pastiriji so z vami kot vaši resnični prijatelji, ki vam hočejo tisto, kar je za vas resnično dobro. Le radi poslušajte njihova vabila. Delajte jim veselje z udeležbo pri božji službi in s svojim poštenim življenjem. Tisti, ki imate doma svoje družine, mislite radi in pogosto nanje. Ne pozabite, da vaši domači mislijo na vas. Naj vas misel nanje drži pokonci.

Blizu so božični prazniki. Pripravite se nanje tako, da se boste res srečali s Kristusom, ki ga boste prejeli v svoje duše, nekateri morda doma pri svojih, drugi pa v tujini.

Naj bo božič, pa tudi prihodnje novo leto za vas vse, ki ste zdoma, leto osebnega srečanja z Bogom. Veliki napredki v današnji znanosti in tehniki, dvig našega življenjskega standarda, po katerem vsi včasih kar preveč neurejeno hlepimo, lahko vodi do pozabljanja na Boga. Kjer pa ni Boga, tam manjka človeškemu razumu prva, največja luč na njegovi življenjski poti. Tam ni več pravila za pravost, nastaja nered v umskem, нравnem in družbenem življenju. Zato vam ne morem ničesar bolj želeli za prihodnje leto kakor to, da bi bil z vami vsem Bog — vedno in povsod. Z Bogom pa bo tudi mir in notranja sreča.

Iz srca vas pozdravljam in blagoslovljam v Gospodu!

Vaš

Stanislav Lenič, pom. škof ljublj.

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ,

SREČNO NOVO LETO!

Naročnikom in vsem rojakom!

Vaše MISLI

SVETA NOČ, BLAŽENA NOČ

Franc S. Finžgar

SKORAJ DVA TISOČ let stara in vendar vedno mlada. Velemesta so se sesula v prah, a ti, noč, žariš. Kraljestva so padla, ti vstajaš vsak božič pred nami živa in blagoslovljena. Človeštvo rije in se vije v bojih in bolečinah, ti ljubo prepevaš: Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje! Zares, mir v svetu bo ljudem le, če je v njih volja do Sveta noč, blažena noč!

Pred seboj imam pismo slovenskega dekleta. Pisala mi je nekoč iz Južne Amerike, tamkaj, izpod ekvatorja, kjer je o božiču največja vročina. Popisuje svojo sveto noč v tujini.

Dva delavca in ona se dogovorijo, da zbeže iz velemesta na sveti večer v pragozd. Pod stoletnim drevesom se utabore. Na deblo pripno jaslice, revne jaslice, skromne, majčkene, podobico. Pod drevesom zakurijo ogenj, k jaslicam prižgo dve rdeči svečki. Nato stopijo vsi pod drevo, odkrijejo se in zapoje: Sveta noč, blažena noč. . .

Samo prvo kitico, dalje ne morejo. Vsem tekó solze po licih, vsi so v duhu doma, na slovenski zemlji, v rodni hiši. Delo, trud in hrup velemesta

jih omamlja, da ne utegnejo misliti na dom. Ta noč, ta samota, daleč od milijonskega mesta, jih pokliče v domovino.

Kaj vse bujno cvetje in zelenje pragozda! Kaj vsa opojna toplota — vse nič, vse sama bolečina. Kje je naša polnočnica, kje naš sneg, naše zvezde, naše planine, naše snežene gazi in plamenice, gredoč s hribov proti cerkve. . .

Razjokajo se, solze si otarejo — in spet pojo, pojo, dokler svečke ne dogorijo. Nato posedejo. Škatla konzerve jim je čaša za vodo, ki si jo zajamejo iz studenca, kos kruha in slanine božični obed. Poskušajo se šaliti. Ne gre.

“Oj, naše jaslice!” zavzdihne prva dekle.

“Oj, naša polnočnica!” doda drugi

“Oj, naše kolone!” toži tretji.

Tako pripoveduje pismo slovenskega dekleta. Sveta noč, blažena noč, v zibki si nam bila dodeljena, z nami hodiš, duši te naše trdo življenje, a spet in spet zagoriš v duši kot večna skrivnost, kot goreča ljubezen iz onstranstva — za vse, za vse brez izjeme: za verne in maloverne, za trudne in obupane, za otroka in za starčka, za mater in za očeta, za domače in izgnance, ki so se raztepli po svetu v boju za vsakdanji kruh.

Sveta noč, blažena noč!

SLOVENSKI STROP

Oton Župančič

*Slovenski strop izhaja iz kota,
od jaslic, od Betlehema,
od rojstva božjega,
od božiča.*

*Jaslice v kotu nad mizo,
mah in pastirčki, hlev in sveta družina in
Betlehem,
na črnem stropu bele zvezde,
od zvezd zlati orehi,
in od največje zvezde, od najumetneje izrezljane
(otroci so se igrali, zato je tako umetna)
Sveti Duh.*

*Odjahali so sveti trije Kralji
za zvezdo repatico,
in jasli ni več,
ali nad mizo je ostalo nebo
z zvezdami, orehi,
s Svetim Duhom,
in družina se zbira pod njim
leto in dan.*

Misli, December, 1971

*Da je meni izslikati slovensko sobo,
da mi je razdeliti slovenski strop
po umetnosti in po narodni volji:
naši sobi je središče kot,
naš strop izvira iz kota,
naše leto iz božiča,
naša družina in svete družine,
naša misel iz Svetega Duha —
taka je hotel naš narod.*

ROJSTVO V DALMATINOVBI BIBLIJI

BOŽIČNO DARILO

Črtica. — Ing. Ivan Žigon

NAD ADDIS ABEBO je vstajal dan. Čeprav je bil Andrej dokaj pozen, si je vzel toliko časa, da je opazoval žarko afriško sonce, ki se je veličastno dvigalo nad negibne krošnje evkaliptusov. Res. kaj takega doma ni videti. Ko je sobica zadušala pa kavi, si je zavezal kravato, se obul in še enkrat ozrl okoli sebe. O, presneta reč! Še posteljo mora paravnati! Včeraj bi jo bil pustil, kakršna je, danes je pa ne more. Žena pride.

Marička! Kar ni mu šlo v glavo, da je zares napočil dan, ko se mu bo po dolgih mesecih pridružila. In prav na Božič! Komaj sta se poročila, že jo je moral zapustiti. Rodila je punčko, on je pa med tem okrivljal nov svet, lovil krokodile v Nilu in ribe v Rdečem morju. Te pesmi je konec. Otrok je tu! Nehote je vzdihnil.

Zato pa bo danes prvič videl hčerko. Kako dolg je že trimesečni dojenček? Da ni morda kupil prekratke posteljice? Izbral je najboljšo, čeprav takrat ni čutil posebnega navdušenja nad rožnato podelano stvarco, ki mu je meni nič tebi nič prekrizala načrte. Z roko je potegnill po blazini in beli mreži. To gnezdece je predstavljalo najlepši kos pohištva. Vse ostalo je bilo celo za mladega zdravnika resnično skromno. V kotu dve postelji, ob steni knjižna polica, omara, ob njej božično drevesce z jasicami.

Pa saj ni zato prišel v Afriko, da bi tičal v kletki. Videti je hotel svet, študirati tropsko medicino in prihraniti si nekaj dolarjev. Kdo ve, morda bo smel nekoč odpreti lastno prakso. Zakoni se menjavajo kot aprilsko vreme.

Tako! Upajmo, da bo Marička zadovoljna. Poravnal je še vejice teedovega božičnega drevesca in zapustil garsonjero.

Pri kapucinih se je cerkev svetila v belini etiopskih noš. Evropejcev je bilo videti malo; kdor je hodil v cerkev, je šel k enajsti maši. "Zanimivo", je pomislil Andrej. "Kot včasih v Ljubljani. K prvim mašam so hodile služkinje, kuharice in tiste mame, ki jih niso premogle. Vidi se, da smo belci v Afriki še vedno izvoljeno ljudstvo".

Ni se mogel zbrati. Misli so mu uhajale pod nebo, kjer je nekje med Hartumom in Addisom plavalo letalo in nosilo del njegovega življenja.

Končno ga je dočakal. Štirimotorni etiopske linije je veličastno pristal. Pisana množica je vzvalovila in zabrnele so kamere. Ujele so izstopajoče potnike, srebrno letalo, pa tudi gručo poplesavajočih Galla, ki so se pomikali po cesti proti Woli-so in praznovali. V taktu so dvigali palice in bose noge so tleskale po vročem asfaltu.

"Oo,oa,a,yah,yah!"

Andrej jih ni videl. Strmel je samo v potnike. Da, zdaj prihaja ona! V rokah drži nekakšen velik zavoj. Ne, ni zavoj, podolgovata potovalna torba je. In v njej leži njegova hčerka.

Val topline ga je objel. O, da bi že skoraj prišli skozi to vražjo carino! No, končno! Objel je ženo, potem se je zarzl v mali čudež v košarici. Kako je lepa! Ročice drži nad glavo in spi. Ne ve, da je preletela Sredozemlje in pol Afrike. Rdeča usteca je obkrožal nasmešek.

Previdno ju je odpeljal domov. Previla sta ple-nice in dete položila v posteljico, veliko lepšo od ubogih jasli, kamor je nekoč Marija položila Jezuščka. Potem so prišli vsi: mamita Ftao Gerazgeher, boy Mulugeta in drugi. Tudi stari čuvaj Ato Tašome s srebrno brado na rjavem obrazu je prišel obiskat malo "woizerit" — gospodično.

"Kot nekoč pastirji v Betlehemu", pomislil Andrej. "Tudi ti-le tu so napol iz rodu Judovega. Ubogi so in revni, a imajo dobro srce".

"Vidiš, deklica je kot Jezušček", se je obrnil k ženi. "Le da si ti samo Marička, ne pa Marija". In čez trenutek je dodal: "Pa tudi jaz, mislim, nisem sveti Jožef!"

Krcnila ga je po licu in se smejala: "Uh, ti si še zmerom stari lumpež. Le kdaj se boš boljšal!"

Praznovala sta, vesela in srečna, nenavadni Božič v tropih, ko ovenejo rumene rože Mascala, ko namesto snega rjava suha trava pokrije pobočja in so črne skale vroče od pripeke.

Ko je končno utrujena od dolgega pota zaspala, je Andrej stopil k oknu. Zagledal se je v toplo, vonjavo noč in v luči tega čudnega mesta, ki mu je dalo prostor pod soncem. S tem zaslužkom more prehraniti tudi večjo družino. Prevzel ga je občutek moči. Kot bi drevo nenadoma pogrnalo korenine vse globlje in na široko. Potovanje, lov, vse je postalo majhno in nepomembno. Ali ni nemir, ki žene toliko ljudi iz kraja v kraj, v pustolovščine in zabave, večkrat samo podzavestno izmikanje zakonu življenja, strah, da ne bi zmogli odpovedi, ki jo zahteva od njih? Ampak on bo zmogel. Čutil je, kako se kot školjka z živim biserom obda-

ja neukrotljivo, nemirno srce v trdo, neprobojno lupino, ki bo prenesla vse udarce, namenjene nežni mladiki.

Zdaj ve, čemu dela. Pomagal bo deželi in ljudem, storil bo kar največ mogoče. Zdravniškega dela ne bo manjkalo. Bilharzija, lues, tuberkuloza, ameba!

Ta otroček in jasno spoznanje poti ter naloge je njemu najlepše darilo. Nič več mu ni žal svobode. V nekaj urah se je vse spremenilo. En sam nasmeh te male stvarce ga je do dna osvojil. Za vedno!

Čisto tiho, da ne bi zbudila malega bitja, se je razlegala po sobi božična pesem. Hvaležno je pobožal ženo. Dete je mirno počivalo v beli posteljici. Prišlo je življenje.

“DRUŽINA” O POKOJNEM P. ODILU

30. OKTOBRA JE ODŠEL k Bogu pri Sv. Trojici v Slov. goricah frančiškan p. Odilo HAJNŠEK, znani ljudski misijonar, rojen v Pristavi (Zibika) 30.9. 1895. V mašnika je bil posvečen leta 1921, nakar je deloval po raznih krajih naše domovine kot vnet frančiškanski pridigar.

Po zadnji vojni je nekaj časa deloval na Koroškem, kjer je vodil misijone in spodbudil msgr. Podgorca, nekdanjega tajnika celovške Mohorjeve družbe, da je oživil knjižno delovanje te starodavne ustanove. V takratni zmedi, ko so Koroški Slovenci brez ustanov komaj ostali živi po letih nacizma, je vlival zaupanje in prepričeval, da bo Mohorjevo ime zadostovalo, da se bodo ljudje oprijeli družbe in njenih knjig.

Tako je tudi bilo. Ko je potem odšel v ZDA, je s pomočjo nekaterih ameriških dobrotnikov kupil prvi stroj, da je celovška Mohorjeva družba začela s tiskarno, iz katere je prišlo med Koroške Slovence in rojake po svetu v zadnjih desetletjih toliko dobrih slovenskih knjig, kar je nemalo pripomoglo k zavesti našega življa onstran Karavank.

V ZDA je neumorno hodil po slovenskih naselbinah in misijonaril, hkrati pa pisal v naše liste za ohranitev vere med izseljenci. Posebno je pisal v mesečnik Ave Maria in njegov koledar.

Ko so se začeli Slovenci naseljevati v Avstraliji, se je odpravil že v letih, ves mlad po duhu, za njimi, da bi ne ostali brez dušnopastirske oskrbe. Tam se je prezgodaj izčrpal in se na zdravniški navsvet vrnil v ZDA, da ostane pri življenju.

P. Odilo ob zlati maši

Končno se je vrnil v domovino, kot svoje zadnje pisateljsko delo pa zbral in spopolnil svoje popise slovenskih Marijinih božjih poti v zajetno knjigo, ki jo je te dni založila in izdala Družba sv. Mohorja v Celovcu.

P. BAZILIJ

SPET TIPKA

Baraga House

19 A'Beckett Street, Kew, Victoria, 3101

Tel. 86 8118 in 86 7787

★ LETOS JE BILO MENDA prvo novembrsko nedeljo prvokrat slabo vreme, odkar so pred nekaj desetletji začeli z evharističnim festivalom v Sunburyju. Bil je pravi zimski dan: moker, mrzel in vetroven. Radio je zjutraj objavil, da so vse slovesnosti odpovedane. Seveda to ni veljalo za naš obisk pokopališča. Doma smo šli na Vse svete na grobove, pa četudi je bil sneg. . . Tako je kljub slabemu vremenu odpeljal poln avtobus in tudi drugih se je nekaj nabralo. Še dež je prenehal za čas, ko smo na naših grobovih molili in peli. Blagoslovil sem sleherni grob posebej. Blato sem res gazil na debelo, pa nič ne de — opravili smo svojo dolžnost in naši pokojni so nam zato gotovo hvaležni.

Opravili smo pa tudi svoje romanje v Sunbury. Po obisku pokopališča se nam v avtobusu kar ni hotelo takoj domov. "Gremo v Sunbury!" so odločili in voznik je zavil na levo namesto na desno proti mestu. Bili smo edini romarji na ogromnem, za sprejem tisočev pripravljenem, a zapuščenem prostoru salezijanske kmetijske šole. Šli smo v kapelo, tam pomolili in zapeli, potem pa se v avtobusu namalicali in se vrnili pred cerkev v Kew šele okrog pete ure.

★ Miklavž nas je obiskal na društveni zabavi v soboto 4. decembra zvečer, otrokom pa je prinesel darila po deseti maši v cerkveni dvorani naslednji dan. Za to priliko so nam otroci Slomškove šole priredili tudi polurni spored. Letos se je Miklavž ustavil na obisku tudi med najmlajšimi v Slomškovem otroškem vrtcu pri sestrah. Za ta obisk je pustil parklje doma, da se malčki ne bi preveč bali. Za prejem lepih darov pa so morali otročki pokazati staršem, kaj so se v vrtcu naučili. Molili so in peli nedolžne očke so se jim svetile od veselja. Tudi starši drugih narodnosti ali vere so bili zadovoljni. Sestre izrekaajo posebno

Jaslice v lurski votlini, Kew

zahvalo gospe Danici Kozoletovi, ki ima sinka v vrtcu, pa je tokrat mislila na vse otročičke.

★ Lepo je bilo pri prvi slovenski maši v Wodongi. Zbralo se je več ljudi kot sem pričakoval, saj jih je nekdo naštel z otroki vred okrog petdeset. Tudi nekaj novih sem srečal. Prišli so iz Wodonge, Alburyja, Towonge, mlada slovenska družina celo iz 180 milj oddaljenega Talbinga. N.S.W. Upam, da se bo z redno mašo vsaka dva meseca obisk še povečal.

★ Hvaleredno idejo uresničuje Melbournsko slovensko društvo, ki v Slovenskem domu v North Carltonu prireja sleherni prvo soboto v mesecu popoldne čajanko za naše upokojeence. Stari slovenski očetje in mamice se zberejo na prijetno popoldne, da se med sabo porazgovore in nasmejejo ob zvoku slovenskih melodij. Slovenske družine, ki ste pripeljale v Avstralijo očeta ali mater, napravite jim veselje srečanja z drugimi v domači družbi! Vsakdo je dobrodošel. — Za soboto 18. decembra pripravlja SDM zanje v Slovenskem domu božičnico. Bo prijetno popoldne za naše najstarejše. Pripeljite jih!

★ Kaj pa naši krsti? — 3. novembra sem v Otroški bolnišnici v Parkville krstil **Elizabeto Terzijo**, hčerko Alojza **Butinarja** in Franciške r. Lenaršič iz Mulgrave. — 6. novembra je obšla krstna voda **Diano Marijo**, prvorojenko mlade družinice Antona **Hriberška** in Lidije r. Gorogranc, ki živi še v hostelu novodošlih, Maribyrnong. — **Ana Marija** je novi prirastek družine **Borisa Plečiča** in Marije Pavle r. Harej, ki so jo iz St. Kilde prinesli 14. novembra. — 20. novembra je bil krst dveh: **Louis** in **Mari** spadata v družino Alojza **Šuštarja** in Marije r. Jureško, Noble Park. — Isti dan sta bila še dva krsta: **Ingrid** je nova članica

družine Gottfrieda Hofmanna in Marije r. Žnidarič, Bundoora, Andrejček Edvard je novi član družine Franca Mrcina in Marije r. Kužnik, West Brunswick. — Iz St. Albansa so prinesli h krstu 21. novembra: družina Jožefa Dominko in Katarine r. Seitz je dobila Helmuta Petra. Isti dan je bila krščena tudi Julija, ki je razveselila družino Josipa Pintarja in Ane r. Ljubičič, North Springvale. — 28. novembra pa kar štiri punčke: Silvana je prišla iz Clifton Hilla kot članica družine Šima Šimiča in Katice r. Radivojec. Iz Macleoda so prinesli Charmaine Marijo, kakor jo bosta klicala očka in mamica, Edvard Rosa in Sheila Mary r. Leeson. Diana Tereza je prinesla sonček Egidiju Markežiču in Mariji r. Laginja, Coburg, dočim je Melinda Mary nova članica naše zobozdravniške družine v East Keilorju. Očka je Ching Ling Tee, mamica pa Tatjana Marija r. Colja, hči sydneyskega slovenskega zdravnika dr. Mihaela Colja.

★ Porok tudi beleži nekaj slovenska poročna knjiga: 19. novembra sta stopila pred naš oltar Ugo Ferlan in Mary Senka Sankovič. Ženin je iz Opatije, nevesta je bila rojena v Žejanah in krščena v Munah. — 20. novembra pa kar dva para skupaj: Rafko Križman je obljubil zakonsko zvestobo Eriki Madjar, vdovi po Jožefu Farteku, ki se je pred dvema letoma smrtno ponesrečil v Deer Parku. Ženinov rojstni kraj je Rapljevo, župnija Struge na Dolenjskem, nevesta je iz Vadarcev in krščena v Gradu, Prekmurje. — Albin Dobrovšak je dobil za življenjsko družico Silvo Valek. Ženin je bil rojen in krščen v Zagrebu, dočim je nevesta iz desiniške župnije, rojena na Kosmički gori. — 27. novembra sta si za vselej podala roke Ivan Šeštan in Ana Marija Šabec. Ženin je iz Ilirske Bistrice, rojen v Trstu, nevesta je ne dolgo tega dospela iz Argentine. — Za adelaidsko slovensko naselbino je bila poroka 9. oktobra in sicer v cerkvi sv. Jožefa Delavca v Ottoway: Alenko Frank, hčerko znanega dr. Stanislava Franka, je pri oltarju pričakal John Alexander Read. Nevesta je bila rojena in krščena v Ljubljani, ženin pa je po rodu Avstalec. Oba sta učitelja in v šoli sta se našla za skupno življenjsko pot.

★ Vsem veselim poročilom moram mesec za mesecem dodajati tudi žalostne novice. Iz domovine je dospela vest, da je 30. oktobra umrl pri Sveti Trojici v Slovenskih goricah p. Odilo Hajnšek OFM, ki je dve leti deloval med nami v Melbourne dve leti pa je posvetil sydneyskim Slovincem. Bog mu je dal dočakati zlato mašo letos v juliju. Iz Avstralije smo mu ob tej priliki poslali telegram s čestitkami in tudi precej rojakov na obisku v domovini ga je obiskalo. Gospod naj mu bo Plačnik za vse, kar je storil za nas na Petem kontinentu!

... NAŠ BOŽIČNI SPORED.

Melbourne: Prilika za božično spoved tretjo nedeljo (19. dec.) pri obeh mašah.

V petek 24. dec. (vigilija božiča) spovedovanje čez dan (pokličite patra v Baragovem domu!) in zvečer od 9-11:50. Opolnoči procesija iz cerkve k votlini na dvorišču, blagoslov jaslic, nato polnočnica na prostem. Sledi še ena maša, med njo spovedovanje. V primeru slabega vremena bo seveda polnočnica v cerkvi.

V soboto 25. dec. (božični dan) maše ob osmih, desetih in ob petih popoldne v cerkvi. Spovedovanje pred mašami.

V nedeljo 26. dec. (Sv. Družina in Štefanovo) kot običajno vsako nedeljo.

V soboto 1. jan. (novo leto) maša ob osmih in desetih, pa tudi popoldne ob petih. Tako bo prilike dovolj za vse, da nihče ne bo začel novega leta brez maše.

V nedeljo 2. jan. (razglašenje Gospodovo) kot običajno vsako nedeljo.

SPOVEDOVANJE DRUGOD.

St. Albans: v četrtek 23. decembra od 7:30 zvečer dalje v cerkvi Srca Jezusovega.

North Altona: v ponedeljek 20. decembra ob sedmih zvečer v cerkvi sv. Leona Velikega.

Geelong: v četrtek 23. decembra od šestih zvečer dalje. Cerkev sv. Družine, Bell Park.

Morwell, Gipsland: v cerkvi Srca Jezusovega v torek 21. decembra zvečer po sedmi farni maši.

Wodonga: v sredo 22. decembra od 6-8 zvečer v cerkvi Srca Jezusovega, Wodonga East.

Ballarat: v torek 21. decembra od 7-8 v stolnici sv. Patrika.

Za božični obisk bolnikov, ki ne morejo v cerkev, kličite po telefonu in se bomo dogovorili za primeren čas.

ADELAIDE, S. A.: Slovenska maša na božični dan (sobota 25. dec.) ob štirih popoldne v cerkvi Srca Jezusovega, Hindmarsh. Prilika za spoved od dveh dalje. — Naslednji dan, v nedeljo po božiču, je po novem koledarju praznik SVETE DRUŽINE in tako prvo žegnanje v kapelici našega verskega centra. Praznovali ga bomo z mašo ob štirih popoldne v farni cerkvi v Hindmarshu. Pred mašo spovedovanje.

Konec str. 373

KAKO SE POČUTI MED NAMI?

“Catholic Weekly,” Sydney

SEM MLAD ABORIGINAL — prvoten Avstrelac — bivajoč v Sydneyu. Vprašali ste me, če se počutim drugačnega s svojo črno kožo, če belokožci ravnaajo z menoj tako, da se čutim drugačnega?

Moja družina je živela v rezervaciji nekje na deželi, nedaleč od majhnega mesta. Hiša ni bila prida, napol podrta koliba, umazana, brez kakih ugodnosti. V družini je bilo dosti otrok, hiša je bila pretesna.

Oče je delal zdaj tu, zdaj tam, kjer je pač mogel delo dobiti. Večkrat je bil odsoten na sezonskem delu. Denarja nismo nikoli kaj dosti imeli. Mati si je pomagala, kakor je vedela in znala.

Kljub vsemu smo se doma kar dobro imeli. Težave so se začele, kadar smo šli v mesto. Ljudje so zijali v nos kot v prikazani in to nas je spravljalo v zadrego: počutili smo se kot psički, ki so zašli v kavarno. In potem tista ženska tam v trgovini, bila je mehkosčna in nas je venomer pomilovala — to nas je še bolj odbijalo.

Mati in oče sta morala to občutiti še vse globlje kot mi otroci. V očeh vseh, ki smo bili z njimi v stikih, smo veljali za manj vredne, zanikrne, brez bodočnosti, brez upanja. Vendar si stvari nista gnala k srcu. Naši ljudje so vsega vajeni in se tudi sami imajo za manj vredne pred belimi. Je že tako. Starejši kar ne morejo razumeti, zakaj se črnska mladina s temi rečmi noče sprijazniti.

Ko sem začel hoditi v šolo, mi je bilo sprva kar všeč. Zabavno je bilo, igrati se s takim številom otrok. Pouku pa nisem mogel slediti. Vse je bilo zame previsoko. Moral bi bil vprašati to in ono, pa sem bil preboječ. Ko je učiteljica kaj vprašala, pa nisem znal odgovoriti.

Včasih sem pa le vedel, kako odgovoriti, pa nisem hotel. Drugi otroci bi se mi posmehovali. V rezervaciji bi me razglasili za bistro glavo. Zato sem na vprašanje učiteljice samo nekaj pomomljal in sedel.

Učiteljica je bila prepričana, da imam prazno glavo in me je pustila pri miru. Hujše je bilo to, da sem se pogosto zapletel v prepire s sošolci. Delali so opazke nad mojo črno kožo in vračal sem jim s pestmi. To jih je zelo zabavalo in nalašč so me še bolj izzivali. Počasi mi je šola postala prava mučilnica in sem kar izstopil.

Neke počitnice sem šel v Sydney. Naši črnici so dobivali tam zaposlitev in boljše stanovanje. Mladina moje starosti se je lahko uživila. Sydneyčani se niso dosti zmenili za nas, preveč drugih čudnih ljudi je tam. To nam je ugajalo. Bolje, da te nihče ne opazi, kot da bi zijali vate kot zunaj na deželi.

Tako sem se preselil v Sydney in se nastanil pri stričevi družini v Redfernu. Hiša je bila polna, vendar so našli kotiček tudi zame. Naši ljudje so take sorte — nikogar na odženejo. Belim sosedom to ni všeč, pa to naših ljudi ne moti.

Sprva se mestu nisem mogel privaditi. Hiše vsepovsod, strašen promet, smrdljiv zrak, tolpe ljudi hiteče na vse strani. Zelo sem pogrešal drevja in miru zunaj v “bushu”. Iti ni bilo kam, po večini sem tičal doma. Tu pa tam se je primerilo, da sem stopil na obisk k sorodnikom, se motal v kakšnem parku in zašel s fanti v pivnico.

Zunaj na deželi so nas aborigene radi podili iz pivnic, v mestu so pa posebni hoteli, kamor skoraaj sami črnici zahajajo. Dva taka sta v Redfernu. V njih se mirno srečuješ z lastnimi ljudmi in se zabavaš. Plešeš, klepetáš, piješ.

Tako sem začel piti in se kar precej navadil. Počutil sem se velikega. Toda v pijanosti rado pride do pretepa. Naenkrat smo v rokah policije. Možje postavijo zelo pazijo na nas, v njihovih očeh smo vsi črnici nekakšne barabe. Samo pogledajo te, pa se počutiš kot zločinec. Res kak naš človek v pijanosti lomi postave in zakone, pa ne iz hudobije. Nekako se mora “izkazati”. Ko se ne more v dobrem smislu, si pomaga s slabim.

Zaposlitev dobiti ni bilo težko. Začel sem pri zidarjih. Sprva je šlo vse gladko. Bilo mi je vse novo, nič nisem pohajkoval. Počasi mi je začelo presedati. Kdo bo dan za dnem točno ob določenem času na mestu? Če sem zamudil, pa kreg in prepir. Vodja dela je izgubil potrpljenje. Dajal mi je najgrša dela. Nič se nisem mogel izkazati. Končno sem se stepel s fantom, ki me je zmerjal zaradi črne kože. Moral sem oditi.

Dobil sem zaposlitev v tovarni. Bilo je dolgočasno, hrupno, zaprto kakor v ječi. Tudi tam sem se zapletel v spopade, pustil sem. Tako sem se navadil na zaposlitev zdaj tu, zdaj tam, vmes

pa nič. Ne moreš se česa resno lotiti. Včasih sem prinesel prilično plačo domov in poravnal vse izdatke — mi črnici si razdelimo vse, kar imamo, denar se nas ne drži dolgo. Potem sem bil brez dela po cele tedne in drugi so me morali vzdrževati. Lepega dne se napiješ, drugi dan razmišljaš, kakšen osel si. In vendar se ga v kratkem spet naležeš. Tako ti teče življenje.

Nekateri moji tovariši so kaj radikalni. Družijo se z nekimi belimi in se menijo o "črni sili". Nad vsem jih grabi jeza in si dopovedujejo: zgled naj nam bodo črnici v Ameriki — vedo, kaj delajo in kaj hočejo.

Tudi jaz se razvezim včasih, ko vidim, kako so moji ljudje le prepogosto zapostavljeni. Samo zato, ker imajo črno kožo. Vendar se ne dam siliti, da bi se v taka čustva globoko spuščal. Nikomur nočem želeči nič slabega, še manj storiti.

Hočem biti to, kar sem. Komaj vem, kaj se to pravi. Zavedam se pa, da je je nekje notri v meni nekaj vrednega, dobrega. Na neki način hoče tisto dobro na plan in se izkazati. Hočem biti

sam svoj. To, kar sem. Ko me srečujete na ulici in me pogledate, si sveteta mislite: črnc, postopaj, lenuh, umazanec, pijanec. . . Če pa nas eden pogleda vas, ima občutek, da ste ljudje s komolci. Trdo delate, rinete naprej, ženete se za fino hišo in atvo in kar je še takega za materialni napredek.

Celo ljudje, ki bi radi "črncem pomagali", znajo pritiskati. Hočejo, da postanemo njim enaki — polni uspehov. Toda mi imamo svoj način življenja. So stvari v življenju, ki so bolj važne kot druge. Recimo: medsebojna prijaznost in gostoljubnost. Tudi jaz bi se ne branil avta. Vendar sem rajši med tovariši in obiskujem sorodnike. Srečne se počutimo takole med seboj.

In ponosni smo na to, da smo črnici, aborigini. Težave nam dela zahteva današnje družbe da naj se v vseh rečeh vržemo po belih, se jim prilagodimo in zaživimo v svetu belih. Ta svet je pa za nas težak. Eden naših je stvar razložil tako:

"Beli imajo tako krute oči!"

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

§ 4: Mate Stemac, Tilka dr. Gilford, Julka Pavlič; § 3: Alojzija Košir, Toni švigelj, Marija Vorša;

§ 2: Jos. Rakušček, Ivan Kobal, Milan Gorišek, Angel Bajt, Stanko Bele, Stanko Vatovec, Anton Poropat, Ivanka Student, Peter Kern;

§ 1: Ferdo Godler, Kata Hartner, Al. Jakofic, Jože Topolovec, Jože Bratovič, M. Umbražiunas, Miha Valenci, M. Abram, J. Filipič.

P. PODERŽAJ, INDIJA. — § 10: Franc Vrabec, Neimen.; § 2: Helena Pirc, Ivanka študent.

P. HUGO, AFRIKA. — Pri MISLIH: § 10: M. J.; § 2: M.S., Ivanka Kariž.

SLOVENIK V RIMU. — § 20: Jakob Božič, P. Bernard (namesto božičnih voščil po pošti); § 10: dr. Stanislav Frank; § 5: Ivan Kobal, Peter Kern; § 2: Peter Bizjan; § 1: Alojzija Košir. (Manjka še 16 dolarjev, ko gre to v tisk.)

Prisrčna hvala vsem! Ne odnehajmo v darežljivosti v novem letu! Bog povrni vsem!

Misli, December, 1971

245 TEKMECEV JE POSEKAL

POSEKAL JIH JE "z uma svetlim mečem".

Ta uspeh je dosegel naš rojak dr. Zvonimir Hribar, profesor na visoki šoli v Albury, NSW. V lokalnem listu beremo pod njegovo sliko:

"An accountancy teacher at Albury Technical College has won a premier examination prize reward by the Chartered Institute of Secretaries.

"Mr. Z. Hribar, of Curlew crescent, Albury, gained top marks for Australia in company law and secretarial practice, meetings and secretarial administration.

"One of 246 candidates for the examination he was most surprised when news of his success became known. Mr. Hribar joined the course primarily to enlarge his knowledge of commerce in business so he could pass more knowledge on to his students. He came to Australia in 1956 with his family from Slovenia and settled in Albury after a brief stay at Bonegilla."

Spet se moramo zadovoljiti s poročilom zgolj v angleščini. Po slovensko pa našemu tako odličnemu "učencu" tople, tople čestitke!

NAŠA IN VAŠA "CARITAS INDIA"

P. Stanko Poderžaj

Pisanje je z dne 15. nov. 1971. Najprej se prisrčno zahvaljuje za poslano pomoč, kot omenjeno v naši novembrski številki. Prav tako iskreno vošči vsem, posebno dobrotnikom, blagoslovljen božič in srečno novo leto. Potem piše o razmerah ... Ur.

PONEKOD NA ZAPADU izražajo začudenje, kako more uboga Indija primeroma mirno in kar hladnokrvno sprejeti vase priliv 10 milijonov tujih državljanov in jih držati pri življenju.

Ne bom se spuščal globlje v naše zelo zapletene razmere, saj gotovo dovolj berete in gledate slike na televiziji in drugače. Indija je pač od nekdanj pripravljena na katastrofe vseh vrst. Ogromna večina prebivalstva sploh ne pozna trajnega blagostanja in se ob pojavih novih katastrof le malo razburja. Pomaga jim vera v "karmo" — po naše bi rekli: je pač usojeno. Eden Bengalcev je oni dan stvari razlagal tako: Veste, leta 1943 je v naši deželi pomrlo za lakoto 4 milijone ljudi. Ti so se zopet rodili in zdaj izvajajo nad drugimi maščevanje: delajo nam zgago. . .

Ker je v Indiji nesreča vedno na delu, je vse skupaj nekako naprej pripravljeno. Vzemimo primer od pogrebника. Vse je pri njem nared, da takoj prime, vsak hip lahko pride mrlič. Podoben urad — nenehne pripravljenosti — je sestaven del bengalske vlade in še katere v Indiji. Pride izredna potreba, začne se takoj izredna pomoč.

Kar se nas misijonarjev tiče, so indijski škofje že leta 1962 ustanovili CARITAS INDIA v pomoč beguncem, ki so že vsa ta leta prihajali, seveda ne v takem številu kot letos. Ta škofovska ustanova pridno dela in pomaga tudi žrtvam poplav in neurij (orkanov). Prav pretekli teden je v sosednji pokrajini Bengala spet divjal orkan in pomrlo je najmanj 10,000 ljudi. Ta orkan je bil že na poti k nam in pripravljeni smo bili nanj. Toda nenadoma se je na poti obrnil proti severozahodu in bili smo rešeni.

V zvezi s CARITAS INDIA bo rojake zanimalo to. Za pomoč beguncem iz "Bangla Deš" ima glavno skladišče v basementu calcuttiske cerkve ssv. Janeza. To je moja prejšnja fara (zdaj sem v Kalyanpurju južno od Calcutte). Ta basement ni bil namenjen kaki koristni uporabi in se je v njem v teku časa nabralo na kupe vsakovrstne navlake, ki je postajala nevarna. S pomočjo slovenskih misijonskih dobrotnikov smo tisti basement popolnoma prenovili in mu dali obliko pros-

torne dvorane. Glavni uradnik te CARITAS postojanke stanuje v župnišču poleg cerkve in ima telefon — župnija sama se je pa zaman potegovala za telefon vseh 70 let obstoja.

CARITAS INDIA je že pred leti pritegnila v svoje delo veliko število sodelavcev iz tujine in Indije same. Prišli so zdravniki, bolniške strežnice, redovniki in redovnice, razni laiški pomočniki. Lahko se reče, da osebja ne manjka. Že od začetka je bilo tako zamišljeno, da to delo ne sme preveč zaposliti misijonarjev, ki upravljajo župnije in druge verske ustanove. Kjer je le kako mogoče, ostanejo na svojih mestih. Vendar seveda pridemo v stike s ponesrečenci, begunci in tako dalje — tudi tu v sedanjem mojem kraju jih ravno na manjka.

Naša CARITAS postojanka je prevzela del oskrbe za ogromna šotorišča beguncev, v glavnem za tista na Slanih jezerih (Salt Lakes), ki jih je pred leti začela izsuševati neka jugoslovanska firma. Do nedavna je okrbela strešni material šotorom za dva milijona beguncev. V 51 centrih hrani šeststotisoč bolnikov in 200,000 otrok. Zdravila, ki so vredna milijone, deli v 15 bolnišnicah in 13 klinikah. Odprla je že več šol in šivalnih centrov.

Tako sem vsaj nekoliko pokazal, kako se tudi Cerkev udeležuje ogromnega dela pri vzdrževanju milijonov beguncev. Seveda se samo v Bengaliji, podobno po drugih predelih Indije. Obstoje poleg tega najrazličnejše ustanove in in pomoči prihaja od vsepovsod. Žal — nikoli je ne bo preveč. . .

Bil je v Lurdu

To pišem zato, ker bi vam rad povedal, da sem bil letos v Lurdu. Prav na tistem kraju, kjer je pred 114 leti Marija stopila na zemljo. Bilo je veliko ljudi. Tudi iz naše domovine Slovenije. Videli smo veliko bolnikov. Kmalu smo stali pred lurško votlino. Tam se je Marija prikazala Bernardki. Začuden sem obstal. Lep Marijin kip visoko v votlini. Vse je v zelenju in spodaj oltar z lučkami. Veliko sem imel vprašati mamo in tata. Najbolje sem pa razumel, ko so nam pokazali film iz življenja Bernardke. Imeli smo tudi procesije. Zelo lepa je bila tista zvečer z lučkami. Tudi jaz sem imel veliko svečo in jo prinesel v Avstralijo. Od Marije smo se poslovili v soboto 10. julija. Prosili smo jo, naj nas vedno varuje. — **Andrej Kobal**, Bass Hill.

ZEMLJA OB TIHEM MORJU

Neva Rudolf (1958)

PRAVIŠ, NAJ SPET pogledam vase; naj zberem občutja v novi deželi in naj pišem. Delo in hitenje in načrti in sanje — to je zdaj moje življenje. Zvečer za hip prestanem, zbežim v sobico. Pa me še vedno od vsepovsod preganja šum radijskih in tlevizijskih programov, drdranje tramvajev, zasoplo hupanje avotbusov in avtov. Šumenje prihaja skozi zaprta okna. Vstanem, da bi za trenutek mogla biti sama s seboj. Kako? Duša je potisnjena daleč nekam noter. Ni časa. In kar je huje — ni volje.

Ali veš, da živim pod akacijami in mimozaami? Med oranževci žari nebo v tropskem sijaju. Tako mi včasih zagori en dan, da se zdramim iz omrtvele vsakodnevnosti. Kot ognjen puščavski in ter zdvijam proti soncu, ravnodušnost skopni in vstane resnična narava v meni.

Pojdi, zatekla se bova k mojemu tihemu zalivu. Povsod dehti bujno razraščena trava in pravljica igra čudnega praprotnega listja se vrtniči med gumijevci. Grmičaste zeli in zvito bičevje se stiska ob hudourniku. Moj tihi zaliv! Rahlo valovijo vode Pacifika. Tu je dobro. Tu je spet sladka samota in težko rumeni pesek mi v plimujučih valih obliva stopala.

Prihaja do mene kot dobra roka. Vse posamezne misli, vse stotere ničeve skrbi izbrisuje. Misel, ki jo imenujejo domotožje, je to. Pa ni samo domotožje. Tiho prihajajo odsevi odmaknjenih dni. Jelka z zlatimi lasmi, Silva s pesmijo in integrali, Lojzka s čudovitimi koncerti in simfonijami, Lučka z navdušujočimi načrti. Veseli potniki so to. Prinašajo živo mladost. Spet en tak čist dan, ves naš, po dolgi vročini in čudni tropski omotici. Nebo odseva kot sinji porcelan starinskih skodelic. Spominja me spominčič s karnskih jezer. Gledam sijajne barve planinskih šapkov, živo beloto gora v poletnem siju, vidim svetlo žarenje zelenih dreves Rožne poti . . . Barve, kipeče, silne barve pomladi in daljnih lepih dni.

Čisto tiho slišim, kako mi v duši prepeva.

Doslej so mi dogodki pomenili važna razpoptja in cele odlomke življenja. A ko sem zdaj v tujini osamela, postala nekako izločena iz starega sveta, ki sem mu nekdaj pripadala, so se ti spomini pričeli krhati in bledeti. Pričela je vstajati tisto drugo življenje, sestavljeno iz drobnih trenutkov lepote in svetlobe, ki niso na videz ničesar pomenili, pa so ostali v srcu, mejniki dobrih dni.

Slišim v valovanju vse tihe besede, ki so mi jih dali dobri ljudje, da jih ponsem s seboj v tuji svet.

Zdaj vstajajo iz šumenja vsakodnevnega dela in so mi v pomoč. Kajti — saj nisem samostojna in pogumna. Joj, ali ne vidiš, da me odraslost duši? Nisem vedno nasmejana in vedra. Tudi mene ta zemlja in življenje na njej utrujata in skušata, kako bi me zlomila ali pa izravnala z vsem ostalim. Ne, ni lahko, če te v dvaindvaj setem letu pahnejo v čisto drug svet, če moraš živeti v drugem okolju, med ljudmi z drugačnimi nazori. Če imaš želje in hrepenenje, ki sega daleč preko vsega, kar te obkroža, pa moreš samo nemočno čakati. . .

Veter rahlo poje. Kot neslišno božanje gre preko vzevelih valov Pacifika. Čudni glas tujega morja je to. Omamlja misli. To ni glas škržata. Tu ni trtja. Glas doma je. Tista otožna pesem je, ki bi jo vsi radi še enkrat slišali, pa vemo, da ni nikogar več, ki bi jo zapel. . . To so muke, ki jih tuje in tisti, ki so ostali doma, ne bodo nikoli mogli razumeti. To je usoda človeškega prahu, ki se trudno vrtniči od tujine do rodne zemlje, ne pripada nobeni tuji deželi, pa umira od zatrte ljubezni. To so žrtve svetovne razdvojenosti. To je tista meja med morjem in suho zemljo, obsojena v večno gibanje. To je tretji svet, ki ne more domov, pa drugje doma ne more biti.

Delamo. Preglušuje nas bučeči dan, iz tedna v teden. Vemo, da je nevarno živeti v svetu, kjer ne moreš slišati lastnih misli. A kje najti pomoči?

Pravijo, da so največja dela ustvarili ljudje, ki so ohranili dar sanjanja velikih sanj.

Meni se pa vedno bolj dozdeva, kot bi sanje bile le beden beg pred resničnostjo. In vem, da zatajena priznanja dejstev pekó.

— ★ —

Neprestane misli. . .

Gospod, ali ni zdaj čas?

Poletje je bilo dolgo. Pošlji nam sladkega vetra in razgiblji zlate jesenske sadove! Naj se razbohotijo njihove lehe v težkih rumenih barvah! Naj preneha strašna suša in naj črede drobnic vzvalovijo vse te nepregledne planote! Pokaži, da je to mogočna dežela, kjer se blestijo mehke rjave glave volov, krav, bikov, teličkov. Blagoslovi zemljo in dala bo stotero sadov. Daj nam dobrih src in tisti rdeči plamen sonca bo pobratil vse, tujce in domače, hrepeneče in osamljena.

Glavo bom naslonila na toplo prst.

Tedaj boš prišel in izpolnil moj čas v tuji zemlji.

Glej, moja ljubezen Te čaka, za naš vse, za razkropljene tega sveta.

izpod Triglava

NA PTUJU so 25. septembra priredili revijo folklornih plesov iz Pomurja Slovenskih gor, Haloz, Dravskega in Murskega polja. Vršila se je na dvorišču minoritskega samostana. Predstavile so se folklorne skupine iz Ptuja, Beltinec, Cirkovec, Markovec, iz Podbrežja pri Vidmu in tudi iz nekaterih hrvaških krajev.

V LJUTOMERU so počastili spomin prvega slovenskega filmarja, Ljutomerčana dr. Karla Grosmana. Leta 1905 je prav on posnel prvi slovenski film, in sicer odhod vernikov od maše in neki semenj v Ljutomeru. To je bil že peti festival amaterskega filma v Ljutomeru. Priredil ga je Fotokino klub Prlekija. Uspeh festivala je bil tudi letos zelo zadovoljiv.

V CELJU se je vršil strokovni seminar o današnjem pouku slovenščine v osnovnih in srednjih šolah širom po Sloveniji. Udeležili so se seminarja številni slavisti in učitelji slovenščine iz vse dežele. Sklenili so nekaj praktičnih predlogov republiški komisiji glede učnega načrta in slovenskih učbenikov. Zelo kritično so obravnavali slovenščino, ki jo uporabljajo množična sredstva in občila: časopisi, radio, televizija, pa tudi uradništvo, trgovstvo, reklama in podobno. Ti javni dejavniki s svojo površnostjo dostikrat pokvarijo več kot more šola zgraditi.

ŠKOF DR. J. JENKO je pripovedoval o sinodi v Rimu, od koder se je bil malo prej vrnil. Povedal je, kaj je rekel na sinodi romunski škof Marton: "Širni svet pretresajo vprašanja vojne in miru, lakote in bolezni, nekaterim katoličanom na zapadu pa je, vsaj tako se zdi, glavna skrb, kako bi svoje duhovnike poženili."

TUDI GROSUPLJE, nekdanja podružnica šmarske župnije pod Ljubljano, bo dobilo lastno župniško cerkev. Naj bo omenjeno, da so ob nastanku Jugoslavije leta 1918 nekateri hoteli ime vasi spremeniti v — Veliko Uplje. Pa ni obveljalo. Takrat je imela vas kakih 300 ljudi, danes jih je 2500. Stara podružnična cerkev jim ne more ustrezno služiti. Gradijo novo cerkev in strokovnjaki pravijo, da bo grosupeljska cerkev prva zares moderna v Sloveniji . . .

V CELOVCU so pretekli september vendar začeli graditi slovensko gimnazijo. Kot znano, mora že vsa leta od svojega obstoja slovenska gimnazija gostovati v nemškem poslopju, zato ima le poldnevni pouk. Zelo težko čakajo na odprtje novega poslopja. Odprto bo pa predvidoma šele za šolsko leto 1973/74. Poročilo pravi, da so se začela gradbena dela brez vsakih "ceremonij", zasajanja lopate in tako naprej. Niti ni na gredbišču napisal, kaj se gradi. Kakor da se Avstrijci sramujejo, da so po mednarodnih določilih primorani zidati gimnazijo "svojim" Slovincem. Naši rojaki pa pravijo: Samo da bo, ceremonije gor ali dol!

LJUBLJANSKO "DELO" je objavilo obširen članek o tem, kako se po svetu uveljavlja slovenščina. Napisal ga je neki Andrej Arko. Prav presenetljivo je, pravi pisavec, kako si slovenščina utira pot po svetu, posebno med neslovenskim življenjem. Pred drugo vojno so poučevali slovenščino v Pragi in Padovi, zdaj jo poučujejo že na 30 univerzah širom po svetu. Članek je silno zanimiv tudi za nas. Verjetno ga bomo v MISLIH ponatisnili v januarju 1972.

V TRSTU SO POKOPALI dne 4. novembra starosto slovenskih zamejskih duhovnikov, splošno znanega in nad vse spoštovanega dr. Jakoba Ukmarja. Pogreba se je udeležila poleg škofov in duhovščine ogromna množica svetnih ljudi. Blagi mož je dočakal 93 let, bil je domačin iz Opčin. Pogrebne slovesnosti sta opravila škof Santin in njegov slovenski vikar dr. Lojze Škerlj. Ob grobu so govorili mnogi domačini in gostje izza meje, tudi iz Ljubljane.

ČRTOMIR ŠIŠKOVIČ, 15 let star, študira študira glasbeno šolo, zlasti violino, pri prof. Kjudru v Trstu. Nedavno je s svojo violino nastopil pri vsedravnji tekmi violinistov v kraju Vittorio Veneto. Bil je eden iz skupine B, ki so jo sestavljali dijaki srednje šole. Štela je 10 fantov. Kmalu so izločili štiri. Med ostalimi je bil Šiškovič pripuščen v finale. Dosegel je drugo mesto, le neki violinist iz Milana je bil še boljši.

"ZAHVALNO NEDELJO" tudi mnoge družine obhajajo doma. Vsi grede k maši in obhajilu. Pospravijo predale in zberejo darove za potrebne vseh vrst ter razdelijo ali pošljejo karitativni ustanovi. Berejo sveto pismo, ki nam tolikokrat pove, kako se je Jezus zahvaljeval, ter se o tem pogovarjajo. Družinska Cerkev se vedno bolj uveljavlja in odloča o našem življenju." — To piše neki J.V. v ljubljanski DRUŽINI.

NEPREGLEDNO MORJE OBRAZOV kaže slika v DRUŽINI, ki jo je kamera ujela ob blagoslovitvi nove cerkve na Tezmem pri Mariboru. Bilo je v nedeljo 24. oktobra. To je cerkev sv. bratov Cirila in Metoda, ki so jo v čudno kratkem času zgradili za novo župnijo v mariborskem predmestju. K izdatkom za gradbo je prispevala vsa škofija kot močan spomenik solunskima bratoma, kot središče ekumenskega gibanja v škofiji in v spomin škofu Slomšku. Nova cerkev je veličastna zgradba, o njej je zapisano: Ubrana pesem betona in stekla.

PRENIZEK ZVONIK, vsaj za nekaj metrov, ima nova cerkev v Hinjah v Suhi Krajini. Tako so jo "obsodili" mnogi, ki so jo že videli. Res zvonik sega le prav malo nad cerkveno streho. Prostora pa je, kaj lahko bo spravil zvonove. Ker ne bodo visoko pod nebom, se bodo pa bolje slišali. Ampak kako bitro so Hinjčani cerkev zgredili, je vredno vedeti. Šele 1. maja letos jim je metropolit blagoslovil temeljni kamen, v novembru je cerkev od zunaj vsaj do kraja izvršena. Pa ne majhna. Hinjčani so vložili prostovoljnega dela pri cerkvi dva tisoč dni.

O SMRTI P. ODILA objavljamo na drugem mestu te številke poročilo ljubljanske DRUŽINE. Iz drugih virov dostavljamo: Samo na dan smrti ni mogel več maševati. Čez dan se mu je zboljšalo, zvečer je umrl zaradi oslabelosti srca. Pogrebno opravilo je imel mariborski pomožni škof dr. Grmič. V pridigi je slikal rajnega kot moža globoke vere, velikega ljudskega misijonarja in dobrotnika mnogih revnih. Ob odprtem grobu so govorili še drugi in poudarili patrovo posebno čiščenje Matere božje. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi, med njimi mnogo tistih, ki so bili v juliju pri njegovi zlati maši.

NA GOLNIKU je ondotni inštitut za pljučne bolezni v septembru slavil 50-letnico obstoja. Sedanji ravnatelj inštituta je dr. Dušan Fortič. V svojem slavnostnem govoru se je največ pomudil pri opisovanju dela obeh ustanoviteljev inštituta, dr. Romanu Neubauerju in dr. Tomažu Furlanu. Bila sta močna znanstvenika in velika človeka. Inštitut na Golniku sta dvignila do izrednega pomena in ugleda.

V PORABJU NA MADŽARSKEM je kakih pet do šest tisoč Slovencev. Govore svoj prav poseben dialekt. Tudi izobraženci, na primer učitelji, zelo slabo poznajo knjižno slovenščino. Slovenskih šol ni. Pač pa se slovenščina poučuje na madžarskih osnovnih šolah tam, kjer starši to zahtevajo. Treba se je posebej prigrasiti. Poročilo pravi, da slovenščino pod temi pogoji poučujejo v šestih šolah in obiskuje jo kakih 500 učencev. Vsaj domači govor si ohranjajo.

LJUBLJANSKI MUZEJ je dočkal 150 let starosti. Za ta jubilej so priredili vrsto zgodovinskih razstav, ki so pomen muzeja prav nazorno pokazale. Posebno zanimiva je bila razstava pod naslovom: Antično steklo Slovenije. Med drugimi steklenimi predmeti iz preteklosti je vzbujala izredno zanimanje "časa bogov", 13 cm visoka, iz svetlozelenega stekla, izdelana v zgodnjih letih prvega stoletja po Kr. nekje na vzhodu rimskega cesarstva. Našli so jo leta 1935 na njivi v Črnelem pri Stični. Čigava je bila nekaj — kdo bi vedel.

V KRIŽU PRI SEŽANI so sorodniki z veseljem sprejeli obisk po 12 letih ge. Ivanke Kariž, ki je prišla k njim iz Avstralije, pa preko Amerike. Ne ve, kako dolgo bo ostala. Piše, da je našla v domačem kraju velike spremembe na bolje. Po vaseh je zelo dosti obnove in mladi si postavljajo moderne domove, da se obcestne vasi zelo lepo razvijajo. Država jim pomaga z nizkimi obrestnimi posojili. Ga. Ivanka pozdravlja vse Slovence v Avstraliji, posebno v Sydney, vošči lep Božič in srečno novo leto, pristavlja upanje, da se spet vidimo.

O JESENICAH, GORENJSKO, beremo v domovinskem tisku: Težave v zadnjih letih v železarni vedno bolj dokažujejo, da je jeseniška železarna šolski primer tovarne brez prirodnih pogojev, ker ni v bližini ne rude ne premoga. Obstaja le delovna sila, pa še ta prihaja v precejšnji meri dnevno na dnino iz Bohinja in Podnarta. Sedaj je treba tovarno sprejeti in jim pomagati do okrevanja in pomladitve, kajti od nje živi blizu 7,000 delavcev in najmanj enkrat toliko svojcev zaposlenih. Hkrati pa je treba razvijati tudi druge dejavnosti, kar je že v teku.

Sv. Volbenk v Poljanski dolini — o njem piše "Kristinca" v KRIŽEM

PISEM VAM O JESENICAH

Z obiska v domovini

NI BILO SLUČAJNO, da so me na obisku doma skoraj najbolj zanimale Jesenice med Mežaklo in grebeni Karavank. Ko sem pred mnogimi leti zapuščal domovino, je bilo preko Jesenic. Mesto sem dosti dobro poznal, tudi še njegovo medvojno usodo, saj prav daleč proč nisem doma. Vsekakor sem se hotel kar najbolje seznaniti z današnjim stanjem tega kraja. Vse se mi je zdelo zanimivo, čeprav ne vse razveseljivo.

Prvo razočaranje sem doživel, ko sem se od Radovljice naprej z avtom bližal Jesenicam. Predstavljal sem si bil, da bom zagledal sončne vrhove visokih planin na obeh straneh Jesenic, pa sem videl le sivo-rjavo dimno zaveso, ki zakriva mesto in danes tudi planine. Sem se pač bližal največjemu železničarskemu kraju Slovenije. Ko že omenjam to neprijazno sivino, naj takoj rečem še več:

Hud problem za Jesenice je zaprašnost in zadimljenost ozračja in grdo umazana voda. Sava Dolinka, ki teče mimo mesta tik pod Mežaklo, je do tam bistra in zelena kot ribje oko, od tam navzdol pa grdo zamazana. Napravljaja vtis, da je odplavila vso ogromno umazanijo plavžev, tovarn in gospodinjstev. Ljudje komaj še morejo zračiti stanovanja. Dim ne leži le nad mestom, razteza se po tesni dolini navzgor in navzdol in je prepuščen milosti vetra. To je zelo neprijetna stran tega delavskega naselja, toda železarna je vendar le kruh za tisoče.

Jesenice se zdaj prično že v vasi Koroška Bela, ki je bila v času, ko sem jo jaz od blizu poznal, še vsa kmečka. Na najlepšem nekdanjem polju je zrasla velika moderna valjarna Bela. To je torej zdaj že del Jesenic. Od tu preko Javornika do zaključka Jesenic proti zahodu je daljava nekako 5 km. Šteje pa mesto nekaj nad 16.000 ljudi. Na sever in na jug se sploh ne more raztegniti, ker branijo gore. In te so tako visoke in strme, da nekateri predeli mesta vso zimo ne vidijo sonca, čeprav bi ne bilo dima. To velja zlasti za izraziti stari del mesta, Staro Savo pod Mežaklo. Toda le tam so našli toliko prostora — na desni strani reke in železnice, da so zgradili športni park. Sonce je skopo pozimi skoraj prav tako tudi na delu mesta, ki je najbolj pomaknjen pod Karavanke. Sredi zime zahaja že — opoldne . . .

V zgodovinskem pogledu Jesenice niso zelo stare. Zato tudi nimajo kakih starejših spomenikov. Mesto so postale Jesenice šele leta 1928. Pač pa ne manjka v mestu spomenikov v čast borcem v zadnji vojni. Farna cerkev sv. Lenarta je večkrat "popravljena" in razširjena majhna stavba iz leta 1523, ko so bile Jesenice še majhna vas. Pokopališče so uredili 5 km iz mesta, na blejski Dobravi.

V nekdanj vaškem delu mesta z imenom Plavž je zraslo novo naselje z bloki in stolpniciami. Novi in novi dotoki delavstva terjajo to, ker je prostor

JESENICE V STOLPNICAH

le v višino odprt. Od jeseni 1969 je jeseniška železarna najmočnejši člen v skupnosti slovenskih železarn. Povezana je z enakimi podjetji v štoreh in Ravnah, s to povezanostjo skušajo premagovati gospodarske težave. Delavci prihajajo na Jesenice v precejšnji meri iz Podnarta in Bohinja. Poleg domačinov je močan dotok delavstva iz južnih krajev. To mestu in njegovemu razvoju ni v prid, to je splošno pri znano. Vendar so za redno obratovanje železarne in njenih pritoklin kar nujno potrebni.

V pogledu javnega delovanja, kulture, organizacije — da ne omenjam politike — se današnje Je-

senice ne dajo primerjati s predvojnimi. Kako se nekoč Jesenice slovele po vsej domovini po gledališki, godbeni, pevski in telovadni delavnosti! Nazorsko je bilo več "taborov", v kulturi so med seboj tekmovali. Nekdanji Krekov dom nosi zdaj ime Čufarjev dom, po znanem revolucionarju, vlada pa v njem pravo mrtvilo. Še največ razgibanosti kažejo današnje Jesenice v športu, pa še o tem pravijo, da ne bolj kot nekdanj. Na vsa vprašanja, zakaj je v teh rečeh taka sprememba, dobivaš odgovor: ljudi je vse preveč osvojil materializem . . .

Pač zato tudi cerkev sv. Lenarta za 16,000 ljudi ni ravno premajhna . . .

ENA NAJSTAREJŠIH — ENA NAJMLAJŠIH

PEPE METULJ

SAJ ŽE KAR VESTE, da bo kaj jezično-jezičkavega, saj sem kar obseden s temi rečmi. Torej z gornjim nadpisom hočem reči, da sem odkril eno najstarejših besed, potem pa eno najmlajših. Seveda za slovenski jezik.

Bral sem stavek: "Zadel ga je strel in zgrudil se je na mehko rdečo preprogo, ki je tekla prek vsega dolgega hodnika."

Zakaj sem se v ta stavek vprašujoče zagledal? Zaradi besede: zgrudil! Naenkrat se mi je razodelo, da je v tem glagolu skrit samostalni gruda. Glagol hoče reči, da se tisti, ki se zgrudi, z grudo zedini, vsaj z njo zbliža. Prav za prav se človek zgrudi šele takrat, ko je v grobu — v grudo se kar spremeni.

Ne bi se pa smelo reči ali zapisati, da se je kdo zgrudil na mehko preprogo. Preproga ni gruda, hodnik pod njo, ki je gotovo skrbno tlakovan, ni gruda, prostor pod hodnikom, nekaj ga je gotovo, ni gruda. Vsekakor je med človekom, ki je padel na preprogo ali se nanjo zvalil, in med grudo še velika razdalja, torej se ni mogel z njo združiti.

Ko sem tako razmišljal, se mi je posvetilo, da je morala beseda "zgruditi se" nastati v tistih starih časih, ko človek še ni gradil ne hiš ne hodnikov in tudi preprog še ni poznal. Takrat je človek, ki je bil smrtno zadet, padel naravnost na tla, na zemljo

— na g r u d o ! In se je res zgrudil. Tako sem dognal, da je to prav gotovo ena najstarejših besed, mi je pa ne znamo več pravilno uporabljati, pa se zgrudimo tudi na mehko preprogo.

— ★ —

In potem sem bral stavek: "Fant si ni mogel pomagati, od vseh strani je bil hadikapiran." — Kar streslo me je. Handikapiran! To naj bo slovenska beseda? Toliko angleščine znam, da sem takoj vedel, od kod je beseda privlečena. Živ vtis imam, da je bila res privlečena, prav s silo privlečena, tako nekako kot tisti kozel v Višnji gori v Jurčičevi črtici. Kako lahko bi se po domače povedalo: fant je videl polno ovir ali težav. Imel je roke zvezane. In še kaj takega. Zakaj je treba segati po tujkah in jih tako zmrevariti, da ni za nikamor. Nejevoljen sem odrinil branje in upal, da na to besedo ne bom več naletel v slovenskem tisku.

Kako sem se motil! Še tisti dan sem nekaj brskal po Slovenskem pravopisu in ves osupel obstal pri besedi: handicap in handikapiran! Moj živ dan, tudi Pravopis jo ima! In nikoli dotlej tega nisem opazil. To je pa že od sile. Edino toliko se da opravičiti: Pravopis ima poleg besede pripombo: šp. To se pravi, da je to športni jezik, ne pa za vsakdanjo rabo. Vem pa, da se vsakovrstni športni izrazi med ljudmi pogosto uvajajo v vsakdanji jezik in tudi v tisk.

Hočeš nočeš sem se moral sprijazniti s tem, da sem si dejal: No, sem pa poleg ene najstarejših naletel tudi na eno — najmlajših. Pa bi vendar ne bilo prav nobene škode, če bi se ji bil, preden je zaživela, pripetil "abort"!

APOSTOLSKA DELA

Napisal evangelist sv. Luka

ŠE: PETER V CEZAREJI

SVETI DUH NA POGANE

Še je Peter govoril te besede, ko pride Sveti Duh na vse, ki so govor poslušali. Verniki iz obreze, ki so bili prišli s Petrom, so se začudili, da se je milost Svetega Duha razlila tudi na pogane; slišali so jih namreč, da so govorili v jezikih in Boga povelicevali.

Tedaj je Peter spregovoril: "Ali more kdo odreči krstno vodo tem, ki so prejeli Svetega Duha kakor tudi mi?" In ukazal jih je krstiti v imenu Jezusa Kristusa. Potem so ga prosili, naj ostane še nekaj dni pri njih.

PETER ZAGOVARJA POSTOPEK

Slišali so pa apostoli in bratje, ki so bili v Judeji, da so tudi pogani sprejeli božjo besedo. In ko je Peter prišel v Jeruzalem, so se tisti, ki so bili iz obreze, z njim prepirali. Govorili so: "K neobrezanim si šel in si z njimi jedel."

Peter pa jim je začel po vrsti razlagati: "Molil sem v mestu Jopi in v zamaknjenju videl prikazen — kako je prihajala nekakšna posoda kakor velik prt, ki se je na štirih voglih spuščal z neba in prišel do mene. Pogledal sem vanjo in opazoval; in videl sem četveronoge živali z zemlje, zveri in lazino in ptice neba. Slišal sem tudi glas, ki mi je govoril: Vstani, Peter, zakolji in jej! — Pa sem rekel: Nikar, Gospod, zakaj kar je omadeževano in nečisto, mi ni še nikoli prišlo v usta. — Glas z neba pa se je oglasil v drugo: Kar je Bog očistil, tega ti ne imej za omadeževano!

To se je zgodilo trikrat in vse je bilo zopet vzeto v nebo. In glejte, prav tedaj so se pred hišo, kjer sem bil, ustavili trije možje iz Cezareje, poslani k meni. In Duh mi je rekel, naj brez pomišljanja grem z njimi. Z menoj je šlo tudi teh šest bratov in prišli smo v moževo hišo. Povedal nam je, kako je on v svoji hiši videl angela, ki je vstopil in mu rekel: Pošlji v Jopo in pokliči Simona, s priimkom Peter, ki ti bo govoril besede, po katerih se boš zveličal ti in tvoja hiša. Ko sem pa začel govoriti, je Sveti Duh prišel nanje, kakor na nas v začetku. In spomnil sem se Gospodove besede,

Tu vidimo takorekoč ponovitev binškošnega čudeža s to razliko, da so Svetega Duha na Binškošti prejeli le Judje, tukaj pa pogani. Vse do teh dni so Judje na splošno, vključno apostoli, verjeli, da je Kristusova Cerkev le za spreobrnjenec izmed Judov. Bog je moral prav krepko poseči vmes, da so spoznali pravi božji namen: vsemu svetu odpreti vrata v Cerkev. Že videnja Petrova in Kornelijeva so bila veliko razodetje v tem smislu, prihod Svetega Duha na pogane pred očmi učencev iz judovstva pa toliko bolj.

SPOZNANJE POČASI PRODIRA

Novica, da je Peter krstil prve pogane v Kornelijevi hiši, je vso Cerkev spravila na noge. Gotovo so bili taki, ki so takoj začutili veselje in so hvalili Boga. Drugi si niso znali dati odgovora, bili so razburjeni, nastalo je veliko popraševanje. Najbolj seveda v Jeruzalemu, kjer so se dosledno držali farizejskih predpisov glede občevanja s pogani.

Ko se je Peter vrnil v Jeruzalem, je moral takorekoč na zatožno klop. Nekakšno "ljudsko sodišče" je nastopilo zoper njega. Prav on, Peter-Skala, ki mu je Kristus izročil vrhovno oblast v Cerkvi — prav on se je čudno spozabil in se omadeževal z domačnostjo sredi poganov. In še krstil jih je. . .

To so bili Petrovi prestopki, ki jih judovska ozkosrčnost ni mogla spregledati. Če bi Peter ne imel tako trdnih tal za svoje početje, kdo ve, kako bi se mu bilo godilo? Ker je sam dobro poznal mišljenje Judov o poganih, pač ni zameril tistim, ki so mu očitali nerodnost in se z njim prepirali. Čisto mirno jih je pozval, naj poslušajo njegov zagovor. Lepo po vrsti jim razlaga, kako je do tega prišlo. Luka je zapisal v svojo knjigo tudi ta Petrov govor in tako je vsa zgodba ponovno pred našimi očmi. Sveti Luka se je pred živo zavedal, kako silno odločilni so bili ti dogodki za bodočnost krščanstva, zato se mu ni zdelo odveč ponavljati razloge, ki so vodili Petra in za njim druge, da so začeli sprejemati v Cerkev tudi pogane.

de, kako je govoril: Janez je krščeval z vodo, vi pa boste krščeni s Svetim Duhom. Če je torej Bog dal isti dar njim kakor nam, ki smo sprejeli vero v Gospoda Jezusa Kristusa, kdo sem bil jaz, da bi bil mogel Bogu braniti?"

Ko so to slišali, so se pomirili in so poveljevali Boga, govoreč: Tudi poganom je torej Bog dal spreobrnjenje, da bodo živeli.

PRVA OBČINA MED POGANI

Tisti, ki so se razkropili zaradi preganjanja, ki je bilo nastalo v Štefanovem času, so prišli do Fenicije in Cipra in Antiohije; vendar nauka nikomur drugemu niso oznanjali kakor le Judom. Bilo pa je med njimi nekaj mož s Cipra in iz Cirene, ki so po prihodu v Antiohijo oznanjali blagovest o Gospodu Jezusu Kristusu tudi Grkom. Roka Gospodova je bila z njimi in veliko število jih je verovalo ter se spreobrnilo k Gospodu.

Prišel je pa glas o tem do jeruzalemske Cerkve in so v Antiohijo poslali Barnaba. Ko je ta prišel in videl božjo milost, se je razveselil in je opominjal vse, naj z odločnim srcem v Gospodu vztrajajo; kajti bil je odličan mož in poln Svetega Duha in vere. In Gospodu se je pridružila velika množica. Nato je odšel v Tarz po Savla in, ko ga je našel, ga je vzel s seboj v Antiohijo. Celo leto sta bila skupaj v tej občini in sta učila veliko množico, in najprej so v Antiohiji učence imenovali kristjane.

Tiste dni pa so prišli iz Jeruzalema nekateri preroki v Antiohijo. Eden izmed njih, po imenu Agab, je vstal in je po navdihnjenju naznanil, da bo velika lakota po vsem svetu, kar se je zgodilo ob Klavdijevem času. Učenci so sklenili, da bo vsak poslal, kolikor premore, v podporo bratom, ki so v Judeji. To so tudi storili in po Barnabu in Savlu poslali starešinam.

HEROD PREGANJA CERKEV

V tistem času je pa kralj Herod iztegnil roko, da bi nekatere izmed udov Cerkve uničil. Umoril je z mečem Jakoba, Janezovega brata. Ko je pa videl, da je to Judom všeč, je dal zgrabiti še Petra; to je bilo v dneh opresnikov. Ko ga je prijel, ga je vrgel v ječo in dal stražiti štirim četvoricam vojakov. Po veliki noči ga je namreč mislil privesti pred ljudstvo. Petra so torej v ječi stražili, Cerkve pa je zanj neprenehoma k Bogu molila.

Misli, December, 1971

Luka pove, da je Peter dobro utemeljil svoj postopek in so mu morali dati prav — "pomirili so se". Se več: veselje in zahvala Bogu se je zdaj naselila tudi v Jeruzalemu. Vendar le do neke meje. Ni bilo dolgo, ko so verniki iz judovstva rekli: prav, pogane je torej Bog poklical, da postanejo kristjani, toda poprej morajo sprejeti Mojzesovo postavo. Videli bomo, koliko trdega dela je bilo treba, da ta nespametna zahteva ni obveljala. . .

PREMIK IZ JERUZALEMA V ANTIOHIJO

Preganjanje Kristusovih vernikov v Jeruzalemu je bilo seveda hud udarec za jeruzalemsko Cerkev, božja previdnost ga je pa znala izkoristiti celotni Cerkvi v prid. Nastalo je novo središče: mesto Antiohija. Bilo je mesto po velikosti tretje v rimski državi, v svetovnem pogledu dosti važnejše kot Jeruzalem. Tu so krščanski verniki razvili tako živahno delavnost, da je zusenčila prvo centralo — Jeruzalem.

Ko se je razvedelo po vseh pokrajinah, da je Cerkev pod Petrovim vodstvom in po njegovem zgledu odprla vrata poganom, so bili ti za sprejem "besede" vse bolj dosegljivi okoli Antiohije nego v Jeruzalemu, Apostoli v Jeruzalemu so bili takoj pripravljene seči v roke bratom v Antiohiji in jih podpreti. Vez med obema Cerkvama naj bi uvedel Barnaba. O njem smo brali, da je nekoč že odlično posredoval med apostoli v Jeruzalemu in Savlom-Pavlom iz Damaska: In zdaj je napravil največje delo svojega čudno plodonosnega življenja — nazaj iz Tarza je privedel prav tega Savla, ki je kmalu prevzel skoraj vso iniciativo za misijonsko delo, in to nam kmalu začne Luka popisovati v mnogih podrobnostih. Lahko, saj je bil tudi sam s Pavlom na misijonskih potovanjih je veliko tudi osebno doživel.

TO JE BIL BRIDKO OBČUTEN UDAREC

Poudarili smo že v prejšnjih poglavjih, da so po begu Kristusovih učencev iz Jeruzalema na naše začudenje ostali in imeli mir — apostoli. No, ne posebno dolgo. Herod s priimkom Agripa je bil vnuk Heroda Velikega in osebni prijatelj cesarja Kaligula. Ta ga je postavil za kralja v Palestini, moral si je pa iskati naklonjenosti Judov — en način je bil, da je potegnul z njimi zoper kristjane. Poprijel je prav pri vrhu; v ječo je vrgel Petra.

VISOŠKA

KRONIKA

Zgodovinska povest, Dr. Ivan Tavčar

Risbe napravil Tone Kralj

XIV.

POKLICALI SO KAPLANA, ki je imel s pogrebi in previdenjem preobilo opravka, a vendar je prav hitro prišel, ker mu ni bilo neznan, da v lazaretu vojščak z odrezano nogo vsak hip lahko umrje. Dolgo sta govorila, vmes je gospod nekaj zapisoval, potem je dal bolniku odvezo in končno je Marksu vodil levico, da je postavil znamenje sv. križa pod tisto, kar je bil "curé" napisal. Napisal pa je bil, da je težki jezdec Marks Wulffing, ko je ranjen ležal v lazaretu pri Turinu, na smrtni postelji spokorno in skesano priznal, da je na sodbi v Loki lažnjivo pričal proti Agati, da je vse, kar je tedaj govoril, bilo izmišljeno, in da prosí njo in druge, da bi mu odpustili in prizanesli. Sam "curé" je to svedočbo podpisal in jo meni izročil.

V noči potem je Marks Wulffing umrl. Moja želja je, da bi mu svetila večna luč.

Ko sem se vračal, je bila spomlad tu: hruška in češnja sta cveli in vsa Poljanska dolina je nosila belo peč. Nista me pričakovala Agata in Jurij, a sprejela sta me, kakor da sem vstal od smrti. Onemogel sem bil in vojna me je bila pohodila. Ali ta dva sta me objemala brez konca in kraja in odprla sta mi vso svojo hišo. Po tej hiši se je takrat vlačilo malo dekletce, ki je sicer še komaj lazilo, pa s svojim glasom polnilo že skoraj vsak kot in kotiček. Tu in tam se je še vlegel Agati mrak na lice in njeno oko me je včasih spominjalo na poglede, s katerimi se je tisti dan, prej nego je stopila v vodo, ozirala po dolini navzgor.

Tisti čas je župnikoval pri nas gospod Janez šinik. Takoj drugi dan sem se napolil k njemu ter mu izročil svedočbo Marksa Wulffinga. Gospod Janez je bil pravičem mož. Takoj prihodnjo nedeljo je s prižnice govoril in ljudem dopovedal, kakšna krivica se še vedno godi Agati Khallanovi, o kateri marsikdo v gorjanski svoji nespameti misli, da je morda le delala točo in nevihto. Ošteval jih je, da jih je obilo povešalo glave, nakar je prebral Marksovo svedočbo, govoril o njegovem podpisu in povedal, kako ga je Bog že ne zemlji udaril. Ljud-

stvo je bilo ginjeno. Pred cerkvijo se je potem vse trlo okoli Agate, da so ji stiskali roke. Tisti dan je bila naša gospodinja počesčena kakor mučenica in Gospod Bog daj konec njenemu trpljenju. Sam Peter Debeljak se nam je približal, ko smo hodili od božje službe proti domu, in prosil, da bi mu bilo odpuščeno. Podali smo si roke in obnovili staro prijateljstvo.

Zadovoljstvo se je zopet oglašalo na Visokem. Spomin na očeta Polikarpa se je ublažil in kri človeka, katera je bila prelita po njegovi roki, ni več vpila do božjega stola. Tudi mene je zapustil spomin na vojno in bitke, razen onega, ki mi je tičal v prasih, kjeer mi je nekaj ključalo noč in dan, kakor v uri, viseči na steni. Težilo me je, da nisem mogel prijeti za nobeno delo; dela je bilo obilo, jaz pa sem samo jedel pri hiši. Res je, da nisem prišel praznih rok k hiši in lahko bi živel brez dela, ali človek, ki delati ne more, je vendar preveč pri hiši. In to je bilo, kar me je peklo.

Ko je cvetje zginilo s travnikov in vrtov in je vročina prihajala, sem pri lepem vremenu lazil k njeni pod gozdom, kjer mi je oče Polikarp svoj čas povedal, da je obe visoški kmetiji meni namenil. Ravno na istem mestu sem legal v travo. Velikokrat sem tako ležal na soncu in nad dolino, ki je mrgolela pod mano, in takrat se je razvijalo pred mano, kar sem doživel v preteklosti.

Tu in tam se me je polastila želja, da bi umrl, ker sem bil sebi in drugim v težavo. Pa me je hitro zapustila ta želja, ker vojščak, ki leži težko ranjen sredi bojne poljane, ravno tako nerad umrje, kakor se težko loči od sveta bogataš sedeč pri polni skledi. V takih trenutkih sem dobro vedel, da te, najsi si še tako zapuščen in osiromašen, veže trdna veriga na nekaj, česar se vsak hip ne zavedaš: ta nekaj je — zemlja, na kateri si ne rodil. To je naša edina neskaljena prijateljica, vedno ti kaže en in isti obraz in zvesta ti ostane, če jo še tolikrat zatajiš.

Ko tako ležim, mi sili v onemogle ude nova moč iz ruše in prav vsaka korenica pod mano poganja tudi v moje telo, da se čutim eno z zemljo, na kateri ležim. Zemlja domača ni prazna beseda: del je mojega življenja in če se mi vzame zemlja, se mi je vzelo tudi življenje. Ko si ogledan do kosti, ko te povsod preganjajo, kakor bi se bile gobe razpasle po tvojem telesu, te sprejme domača zemlja z istim obrazom, kakor te je sprejela nekdanj, ko so te še v zibel polagali. Nisi doživel pomladi, da bi te ne bilo objemalo njeno cvetje, in ne jeseni, da bi ti ne bila sipala svojih sadov. Mogoče je težko umreti — moja vera to ni — ali toliko zapišem, da bi rajši umrl sredi domače doline bodisi od gladu, nego na zlatem prestolu nemškega cesarja, kjer bi imel vsega na kupe.

Tako večkrat premišlujem na zeleni tratini pod gozdom. Tu in tam gledam tudi v preteklost: pred očmi se vlečejo dolge vrste težko oboroženih, vrsta šaržira na vrsto, ranjeni padajo in umirajo, bogati prapori se vijejo, jezdec žvenketajo na svojih konjih, sami generali pridirjavajo, "victoria" jih obdaja, trombe se oglašajo, topovi grme — vse to pa izginja, kakor izginja dih s stekla, in ostaja mi edino sladka zavest, da sem zopet na svoji domaći zemlji, ki me objema, kakor objema mati svojega otroka, ali kakor objema nevesta svojega ženina.

Nekega dne sem zaspal pod gozdom in sem se zopet prebudil. Helas, kako je pričelo hiteti ura sredi mojih pljuč! Tik mene je sedela — Margareta Wulffingova in pogleda ni odmaknila od mojega obraza. Čakajte, bila je pet let mlajša od mene, bila je potemtakem stara sedem in trideset let, ali bila je še vedno čedna ženska, ker njene obraza še niso bile preorale skrbi in bridkosti, ki jih je preživela.

Izpregovorila je: "Izidor, govorilo se je, da si slab in da bi ti prav prišla postrežba."

Nisem hotel izreči trpke besede, ali vendar sem nehote odgovoril:

"Margareta, se nisi še možila?"

Sam ne vem, kako sem prišel do tega vprašanja: ni mi bilo prav všeč, da je prišla, ker je nisem bil klical.

"Čemu bi se možila?" je zajokala in pristavila je še: "Lahko bi se že bila, saj je dosti moškega spola po vaseh, ki komaj čaka, da bi snedlo doto ženski, ki je sama in zapuščena."

Tega nisem mogel tajiti. Zatorej sem jo vprašal: "Kaj pa hočeš?"

"Saj sem ti že povedala: postrežnica bom pri tebi. Vendar vidiš, di ti domači, ki te imajo res radi, ne morejo zmeraj postreči. Na polju je delo, v hlevu živina, prej ko je to vse opravljeno, poteče čas. To pač vidiš, kako se peha Agata, pri tem pa trepeta, da boš hud, če nisi postrežen, kakor bi moral biti. — Kar nič ne ugovarjaj!"

Ko je tako govorila in ko se ji je v očeh nabralo odločnost, je bila všeč meni siromaku — pa je pač nespametno, da kaj takega zapišem.

Ali v tej vojski nisem zmagal. Kmalu se je pokazala tudi Agata na bojišču in njena vojska se je združila z Margaretino. Toliko časa sta me obdelovali z mušketa in topovi, da sem se vdal na milost in nemilost. Privolil sem torej, da je prišla Margareta Wulffingova v hišo, da mi je stregla. In kako mi je stregla! Postavila si je pred vrata moje čumnate posteljo, in če sem le malo zakašljal, malo težko zasopel iz prestreljenih prsi, je v temni noči takoj prihitela in popraševala, ali ne potrebujem tega ali drugega?

In zopet se je nekega dne oglasila Agata Schwarzkoblerica. Imenitno je pričela govoriti, da tako ne more naprej, da je Margareta meni namenjena, da na drugega ne misli in da že leta čaka in čaka; tudi ne gre zavoljo ljudi, v fari se je že opazilo, da imam premlado postrežnico. Kmalu sem bil okrog in okrog obdan od sovražnikov in zopet sem se moral vdati.

Dne 29. avgusta 1707 naju je poročil župnik gospod Janez Krstnik v poljanski cerkvi pred oltarjem Matere rožnega venca in lepo nama je govoril. Ali ženim je komaj stal, nevesta pa je bila vendar silno srečna in niti videla ni, kako se je sestricam obraz zavijal, ko sem hropel na njeni strani iz cerkve mimo množice, ki je prišla past svojo radovednost. Tisti dan se je prenesla postelja moje postrežnice v mojo čumato. Margareta Wulffingova je postala moja prava in resnična žena.

Stregla mi je kakor prej. Kuhala mi je vse mogoče reči in skoraj nikdar me ni puščala samega. Ali vzlic temu je tudi pri hiši delala, kolikor je največ mogla. Vse jo je ljubilo, predvsem pa sem jo rad imel jaz, njen pravi zakonski mož. Gospod Janez Krstnik je velikokrat govoril, da dobi, če umrje in če bo on takrat še v Poljanah, na kamen napis: Margareta coelo clemente fruitur, kar se menda pravi: Margareta je čisto gotovo deležna popolnega nebeškega kraljestva.

P R I P I S A N O

Jaz Georgius Postumus, sin očeta Izidorja, rojen po njegovi smrti, ki mi živi še vedno čez vse ljubljena mati Margareta Wulffingova, sedaj sedemnajst let star in v šoli pri jezuitih ljubljanskih, potrjujem in pričam, da je naš oče Izidor v Gospodu sklenil svoje dneve 20. decembra 1710. Poklican je bil od tod in lahko je umrl, prehudih bolečin mu ni bilo prenašati ob smrtni uri.

Tisti dan, ko je umrl, je dopoldne še okrog lazil, popoldne pa je zaspal in na oni svet se je preselil kakor rumen jesenski listič, katerega je lahna sapa spihljala z veje. Počiva na pokopališču sv. Martina v Poljanah in izpolnjujejo se nad njim besede: "Parva domus — magna quies", kar se pravi po naše: tesna hišica — velik počitek. — Bog mu dodeli ta počitek, nam pa blagoslovi Visoko, ker smo potrebni tega blagoslova morda ne manj, kakor ga je bil potreben Polikarp Khallan, prvi gospodar dveh kmetij na Visokem.

Težko je namreč ležala Gospodova roka nad

otroki, in skoraj se zavedamo, da pred božjo milostjo še ni zadoščend krvi, po Polikarpu prelit, in ne življenju Jošta Schwarzkoblerja, ki je bilo pregrešno.

Šiba božja nas je tepla. Leta 1716 se je priklutila s srbskih bojišč neusmiljena morivka, divja kužna bolezen. Na Visokem je pograbila in pokončala gospodarja Jurija in najstarejšega otroka, Marijo Ano, tako da smo imeli v enem tednu dva pogreba.

Sedaj še živita obe materi in Suzana, hči Jurija, ter jaz, Georgius Postumus, sin Izidorja. Na štirih očeh počivajo potemtakem prihodnji časi visoških dveh kmetij. Mati Margareta in mati Agata stikata dostikrat sivi glavi skupaj in čebljata kakor dve račici pri vodnjaku. Moja ma-

ti pa mi je tu in tam v svoji zaslepljenosti prikrito in sramežljivo nekako namigavala to ali ono. Tudi devetnajstletna Suzana me včasih preseneti s pogledom, ki skoraj ni dopuščen med najbližnjimi sorodniki.

Vse v meni hrepeni, da bi dal svoje telo oltarju in da bi opravljal sveto službo za duše onih, ki so se na visoškem dvorcu pred mano s sveta ločili in ki še vedno iščejo božjega usmiljenja. Ko je vendar na svetu najlepša ženska moja dobra in ljuba mati Margareta in ko vendar nikjer ni nikakor ne opazim razlike med mlado in staro žensko — kako naj se dotaknem druge ženske, bodisi da bi bila to naša drobna Suzana? Sam Bog ve, kako naj se rešim iz stiske, v kateri zdihujem k Njemu!

PRIPOMBE K POVESTI VIŠKA KRONIKA

Dr. Ivan Prijatelj, vseučiliški profesor in odličen ocenjevalec Tavčarjevih umetnin, je zapisal: Viška kronika je najzrelejši Tavčarjev plod na polju zgodovinskega leposlovja. V tej povesti se je njegova umetnost vlegla v čudovito umerjene, resnobne in mogočno zastavne črte.

Glavna postava te povesti je Polikarp Kalam, mogočna podoba našega kmeta, ki se je zasadil v osrčje grude in se krčevito in z ljubeznijo oklepa svojega grunta. Živel je v divjih časih, ko je vso Evropo pretresala tridesetletna vojska, pa so v grozovitih bojih srca otrdela in človek ni več dobro ločil pravice od krivice. Polikarp se je zapletel v krivdo, ubil je prijatelja, nedolžna kri ga peče in duši. . .

Zločin vpije po kazni in pokori — ta zvok brni skozi vso povest in ji daje visoko нравno resnobo. Škof Janez Frančišek, ki podere ves čarovniški proces, osmeši v zmotah zakrnjene sodnike in reši nedolžno Agato smrti, je krasna podoba modrega svečenika, ki brani pravico in širi prosveto med verno ljudstvo.

VIŠKA KRONIKA je pa tudi prelep slavospev ženi. Pisatelj je tu pokazal nežno sočutje in globoko spoštovanje do ženske, ki vse preneša, vse pretrpi, premaguje svet s potrpežljivostjo in zvestobo. Njena globoka ljubezen vse odpušča. Pisatelj je upodobil v Viški kroniki tri krasne ženske značaje: mučeniško ženo in mater Barbaro Kalamovo, usmiljeno in vendar odločno Margareto in pa pravično Agato. Lepa je tudi požrtvovalnost stare Pasavervice, ki nadomestuje svoji

vnučki Agati očeta in mater, trudeč se zanjo do zadnjega diha.

Ali ima Viška kronika resnično zgodovinsko ozadje? Visoko je bilo baje nekaj selski dvorec freisinških škofov, škofjeloških gospodov. V letih 1700 in 1800 je gospodarila na Visokem radovina Kalamov. Leta 1893 je Visoko postalo last družine dr. Tavčarja, javnega delavca in pisatelja. Ko je prihajal iz Ljubljane na Visoko na oddih, so ga na vso moč zanimali razni zgodovinski spominki in listine, katerih je v starem trdnem zidanem poslopju nemalo: slike, predstavljajoče nabožne predmete, bojne prizore in obrazne podobe freisinških škofov. Poleg tega zbirka starinskih knjig, zapiskov v starih pratikah in gospodarskih zapisnikih.

Vsi ti zgodovinski dokumenti so vsebovali zgodovino teh Kalamov, polno usodnih, pogosto jako žalostnih dogodivščin. Iz teh visoških spomenikov in iz spisov dr. Franca Kosa o gospodarstvu freisiških grofov je pisatelj zajel gradivo za Viško kroniko. Seveda je pa poleg zgodovine črpal tudi iz svoje neusahljive domišljije.

Dobro je vedeti, da je dr. Ivan Tavčar imel v načrtu tri dele Viške kronike. Leta 1919 je povedal svoj načrt. "Viško kroniko hočem posvetiti trem rodovom. Prvi del se peča s prvim rodom okoli leta 1695. Drugi del se bo pečal nekako z dobo Marije Terezije, tretji del pa z Napoleonomi časi. Ali bom živel toliko časa? Verjetno ni". (Izidor Cankar: OBISKI.)

Žal, utegnil je napisati le prvi del te svoje najboljšje povesti.

★ V torek 16. novembra je v sanatoriju za ostarele blizu Broadmeadows izdihnila svojo blago dušo, prevedena s poslednjimi zakramenti, slovenska mamica **Felicita Hrovat**. Pokojnica je bila rojena 20. novembra 1895 v Pregljevi družini, Gaberje pri Vipavi. Poročila se je z Ivanom Hrovatom, ki smo ga pokopali lani v februarju. Tri hčere in tri sinove sta vzgojila: ena hči je v Italiji, dva sina v Kanadi, ostali so tukaj. Leta 1956 sta odšla za sinovoma v Kanado, od tam pa v oktobru 1960 semkaj med nas in živela pri sinu v North Sunshine. Pred nekako osmimi leti jo je zadel mrtvoud in začelo se je njeno enolično življenje v sanatoriju, ki ga je prenašala z vdano potrpežljivostjo. Največ je bila priklenjena na tujo pomoč in njen govor je bil popolnoma nerazločen. Le kadar sva skupaj zapela kako Marijino pesem, je nasmejanega obraza čisto jasno zlogovala sleherno besedo. Šele nedavno so ji povedali o moževi smrti, ker je bila nanj zelo navezana. Zdaj pa sta zopet združena v grobu in v nebesih. — Pokojnico so prinesli k maši zadušnici v župno cerkev

North Sunshine, 18. novembra, nato je sledi pogreb na pokopališče v Brooklyn. Naj počiva v miru božjem!

★ Spored naše duhovne obnove v letu pred evharističnim kongresom smo začeli z nočno vigilijo v cerkvi sv. Frančiška od prvega petka v decembru na soboto. Pod geslom "**Vsi smo eno božje ljudstvo**" so se razne narodnosti zbrale k procesiji, maši in skupni molitvi. Tudi naša sskupina z narodnimi nošami je bila udeležena. V našem jeziku smo vodili dve desetki rožnega venca.

V okviru duhovne obnove bova v tem cerkvenem letu s p. Stankom začela maševati **po slovenskih domovih**. Družina, ki bi želela večerno mašo, naj nam sporoči, da se dogovorimo za primeren čas. Povabili bi slovenske znance in sosede, po maši pa bi se ob čaju ali kavi po domače neprisljano razgovorili o našem verskem življenju. Z dobro voljo bi takle domač verski večer brez dvoma prinesel svoje sadove — verjetno večje kot pa sestanek okrog mize in organizirana bogoslovna razprava.

★ V svojem imenu, v imenu p. Stanka in tudi slovenskih sester želim vsem obilico božjih milosti za božične praznike, v novem letu božji blagoslov. Naj bi se v letu priprav na kongres naša osebna zveza z Bogom poglobila in utrdila! —

V kuhinji Baragovega doma: prazniki bodo.

JEZUŠČEK NA KRASU

Joža Likovič. (Odlomek)

TISOČ SNEŽIK, tisoč težkih skrbi. Mraz in črna zloba neusmiljeno pritiskata, da zmrzuje kraško brinje, poka čelo in se krči srce. Sveta Družina že od jutra prezeba na begu pred trinogi oholega kralja Heroda. Gozdovi so temni, poti brezkončne in nezanesljive, po selih krivogledu oprezujejo ogleduhi, kje bi naleteli na sledove betlehemskih beguncev.

Prvi dan je minil daleč od ljubega Betlehema.

Sveta Družina je ostala ob kraški dragi. Tenek veter zavija skozi molčeče borovce, snežne plasti se melinijo, glušeča tišina straši vsepovsod. Božji rednik se skrbno ozira, kje bi našel varno zavetje. Ko se ogleduje po nerodovitnih javorniških brežuljkih, zapazi pripravno jamo, ki je sočutno nudila skromno streho. Tja se zatečejo — — —

Zopet se je znočilo, popotniki so odreveneli sredi goličave. Ponižen sneg je poživiljal enolično pokrajino. Edin brinov grmiček je prezebal ob razjedenem skalnem pragu. Sveti Jožef je bil v zadregi, kam bi se ztekel to noč z družino. Toda Marija je brž uganila:

“Kar k brinu se stisniva in razgrniva odeje ter plašče. Brinje nas gotovo ne bo odgnalo.”

Tedaj je sirotno brinje čudo rado razmaknilo šibke vejice in sprejelo ubožce v svoje raztrgano, neznatno zavetje. Tako so bili zavarovani drugo noč pred snedenim krivcem in Herodovini ogleduhi.

Napočil je tretji dan. Ko je otepaval Jožef nadležni sneg z odej in je Marija ajala Jezusa, se je zjasnila nebeška stran. Brin je sveže zazelenele, vejice so bile čile in polne sokov, iglice pa nenavadno pomlajene. Kamor je za večera kanila Marijina solza, tam so pognale drobcene jagode, svetlomodre, kakor Jezuščkove oči. Tako je povečalo betlehemske Dete mali grmiček, ker ga je spoznal in sprejel v varstvo; posihmal rodi brin zdravilne jagode in se blesti sredi zasneženih planjav kakor košček svetle zelene trate.

Sveta Družina je morala bežati še dalje, kajti sv. Jožef še ni prejel angelovega znamenja z nebes, da je umrl hudobni Herod; zopet so hodili od sonca do večera, dokler niso dospeli pod Raskavec na koncu Krasa. Nad polhograjskimi globačami so vsele neprijazne rdečkaste megle, mrakovi so se zbirali na Ljubljanskemu vrhu in strašili smreke,

pokrite z belimi kapucami. Zgodnji mesec je preštevval zvezdice. . .

Sveti Jožef je le s trudom drpalil čez dol in breg; skrb in cula sta ga žulila. Na bradi so se mu napravili težki ledeni svaljaki. Marijin plašč je bil pretkan z gostim ivjem, Jezuščku so omrla nedolžna lica.

Ko so prišli iz pritlikavega gozda, se je pred njimi razprostrlo trdno ozidje s stražnimi linami in braniki. To je bil rimski trdnjavski zid, ki je v meniševskih gorah nad barjem branil barbarkim narodom prehod v rimsko cesarstvo. Buden stražar se je preleknil pri vratih, udaril s sulico oblastno ob tla in zabrcal:

“Kdo ste? Zakaj ubirate pod noč stranska pota in se izogibate glavni straži?”

Sveti Jožef se je branil, da so rimski podaniki. Stražar je leno zazelhal in zvedavo ošinil vse tri. Že jih je mislil zadržati in odvesti v trnjava k poveljniku kot sumljive tujce. Mariji se je zasmilil mali Jezus, prosila je stražarja za prenočišče, vsaj za dlan prostorčka naj bi jim odstopil, ker je božje Dete gladno in ubogo. Toda stražar je malomarno zamahnil z roko:

“Pojdite dalje! Rimski orel ne dopušča, da bi neznanci prenočevali tod.”

Sveti Jožef je bil presenečen nad toliko ohlostjo rimskega stražarja, komaj je zatajil pravični srd. Tedaj je spregovorilo in potolažilo milostljivo Dete oba reditelja:

“Ne žalujta, ne skrbita zavoljo neusmiljenih ljudi! Bog se naveliča velikih kraljestev, nikoli ponižanih in potrthi src. Rimsko zidovje se bo sramotno podrla, vajin spomin pa bo večni.”

Tako se je zgodilo po besedi in volji božji. Danes se komaj poznajo pod Logatec medli zidovi ajdovskega gradu v braniki, ki jih preraščata potrpežljivi mah in trava. Sijaj in slava rimskega cesarstva sta prešla. Marijino kraljestvo, ki je vzniklo v betlehemske hlevce, pa je ostalo med nami.

Slava Bogu!

MNOGO SVETONOČNEGA BLAGOSLOVA

in božičnega veselja vsem rojakom!

Vaši duhovniki

ZOPET PRVOOBHAJANCI V VESELOVEM

Slovesnost je bila zadnjo nedeljo v oktobru. Za nadaljnjo skupino bomo začeli pouk proti koncu januarja. Starši, prijavite svoje otroke kar kmalu!

Prva vrsta od leve: Irena Kobal, Jožica Mencigar, Meri Filipič, Vesna Trebar, Kristina Omerzel, Kristina Korotančnik, Andrej Kobal;

Druga vrsta: Poldi Matelič, Vojko Trebar, Lolita Matkovič, Mirjana Kobetič, Danica šajn, Bogdan Bavčar, Božo Beljan.

Zopet vljudno vabljeni
na

ŠTEFANOVANJE

PADDINGTON TOWN HALL
(Ootley & Oxford Sts.)

Ponedeljek 27. decembra ob 8. zvečer
DOBIČEK ZA SLOVENSKI CENTER
MERRYLANDS

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

vljudno vabi na

SILVESTROVANJE

v petek 31. dec. zvečer

AUBURN TOWN HALL, AUBURN

Poskrbljeno bo za vse potrebno,
da pričakamo novo leto v najboljšem
razpoloženju

O D B O R

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

vljudno vabi na

GASILSKO PRIREDITEV

8. januarja 1972 zvečer

POLJSKA DVORANA, CANLEY VALE

(Vogal Bareena & West Sts.)

ODBOR

KAKO REŠUJEŠ SLIKOVNE UGANKE

Dragi p. urednik: —

Slučajno sem dobil v roke celovski list DRUŽINA IN DOM št. 7 1971. V njem je uganke pod naslovom "podobnica". Pošiljam izrezek. Rad bi vedel, kako se take uganke rešujejo. Ker naslednje številke skoraj gotovo ne bom dobil v roke, da bi videl rešeno to uganke, se obračam na Vas — morda vi znate reševati take uganke. Morda bi ne bilo napačno, če objavite v MISLIH, ker se mi zdi, da le malokdo more slediti te vrste ugankam, zanimalo bi pa le marsikoga. — **Ljubitelj ugank.**

Odgovor: —

Dobro si oglej vsako sliko posebej. Prva brez dvoma predstavlja HIŠO. Napis nad vrati ti pove, da namesto hiša reci in piši HITA. Številke pod okni ti povedo, kako te štiri črke končno razvrsti. Zdaj si dobil pravo besedo: T I H A.

Druga slika ti kaže zlog "da" v veliki črki O. To bi lahko bral "da v o" — ali pa "v o da". Oprimi se druge možnosti in dobiš besedo VODA. Tako imaš dve besedi iz uganke: TIHA VODA . . .

Tretja slika kaže neko drevo. Morda že ta ugotovitev uganki dovolj ustreže, morda je treba premisliti, katero drevo je to. Nam ne bo težko ugotoviti, da je BREZA. Ob brezi stojita dve vejici. Povesta ti, da izpusti zadnji dve črki in obdrži samo BRE. Ta zlog bo treba povezati s črkami iz naslednje slike in dobiti pripravno besedo.

Četrta slika kaže dve kravi. Ali res? Kaj pa če sta volička? Najbolje bo, da o tem ne izgubljaš časa. Poišči za teh dvojice živinčet skupno ime. Na misel ti mora priti beseda: GOVEDI. In sta tu spet dve vejici: izpusti zadnji dve črki. Tako dobiš GOVE. Porabi BRE od prejšnje slike in dobiš BREGOVE. Zdaj imaš že: TIHA VODA BREGOVE — kaj?

Nadaljuj! Peta slika ti kaže, kako stoji J nad S, ali pa S pod J. Drugo bo tukaj prav, reci in zapiši: SPODJE. Zdaj imaš že kar dober stavek: TIHA VODA BREGOVE SPODJE.

Je pa še šesta slika, ki hoče stavek po svoje izpopolniti. Je neka posoda, ki bo po vsem videzu najbolj podobna skledi. Res popolnoma ustreza. Ampak tu imamo kar tri vejice in to pred sliko. Tri črke broč — ostane DA. Če ta zlog dodaš prejšnji besediš, dobiš SPODJEDA.

Tako imaš rešitev: dobil si lep izrek. Takim ugankam smo nekoč doma rekli REBUSI.

Pevsko društvo "TRIGLAV" v Melbournu
vabi na

SILVESTROVANJE

Petek 31. dec.

NORTH MELBOURNE TOWN HALL
Queensberry St.

Igra Orkester "PLESNIČAR"

Vabljeni!

Odbor.

KVINTET "BLED" V MELBOURNU

vas vljudno vabi na

SILVESTROV VEČER

Petek 31.12. ob 7:30 zvečer

EMERALD HALL, 295 Bank St.,

South Melbourne

Pijačo prinesite s seboj.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE N

SREČNO NOVO LETO!

KOTIČEK NAŠIH MALIH

OBISK NA VRSNEM

Zadnjič sem povedala, da smo bili na poti v Vrsno. Obiskali smo rojstno hišo pesnika Simona Gregorčiča. Hišo so uredili v muzej. Oskrbuje jo sorodnica pesnikova, Pokazala nam najprej pritličje. Tam so na steni pisani vsi rodovi, ki so živeli v tej hiši do danes. V sobi, ki se imenuje izba, je velika peč. Take jaz še nisem videla. Tam je tudi spominska knjiga. Tudi jaz sem se podpisala. Povedala mi je, da je že več takih knjig popisanih od ljudi, ki so obiskali pesnikov rojstni kraj.

Potem nas je peljala v drugo sobo na vrhu. Tam se hranijo osebni predmeti pesnika. Pokazala nam je zibelko, v kateri je spal, ko je bil majhen. Je drugačna kakor jih imajo dojenčki danes. Vprašala sem, zakaj je tako narejena. Povedala mi je, da takrat so z nogo zibali, niso imeli takih posteljic in vozičkov kakor danes.

Videla sem pesnikov rožni venec. Da bi videli, kakšne jagode ima! Kar za bolj drobne orehe. Tudi njegovo posmrtno masko imajo shranjeno. Dosti slik iz njegovega življenja in tudi knjige, v katerih so njegove pesmi pisane.

Ko smo se poslavljali, mi je sorodnica pesnikova podarila za spomin knjigo poezij in spominsko značko. Pred hišo smo se tudi slikali. Ko smo se vračali proti domu, mi je stara mama pokazala hribček, na katerem je cerkva in pokopališče. Pravi jo mu pri sv. Lovrencu. Tam je pokopan pesnik Gregorčič. Lep pozdrav Kotičkarjem! — *Mirjam Bavčar, Fairfield 2165*

Videk v nebesih (nadaljevanje)

“Oj, oj, še veliko imamo”, so rekli angeli. “Zdaj gremo v Vilingrad, potem pa imamo zate še posebno presenečenje”. “Joj, joj, pojdim, pojdim! Vil še nisem nikoli videl!”. Tako je zaklical Videk. “Pa veš, Videk, to niso navadne vile, ampak vile poletja.” — “To morajo biti lepe! je zaklical Videk. — “So, so”, je potrdil Vilko. “A nekaj še! Če greš v njihov grad, moraš leteti. Zato ti damo vsak pet peres iz naših peruti. Okrog gradu vil je jezero, v katerem se rade kopajo. To jezero moraš preleteti.”

“Dobro”, je rekel Videk, “bom”. — Najprej so preleteli gaj, nato lepo jezero. Veliko jezero

se je bleščalo v soncu. “Joj, kako lepo!” — “To so pomladne vile”, mu je pojasnil Janček. “Poletne vile so še lepše.” — Tedaj so prileteli v sredo jezera. Tam so se kopale poletne vile. Bile so tako lepe, da je Videk na vse pozabil, tudi na angelčke. Hitro je skočil k vilam in si jih od bliže ogledal. Bile so kakor majhne deklice, vse okrašene z najlepšimi rožami prelepe vijolične barve. Videk se ni mogel načuditi. (Naprej drugič.) *Alenka Žigon, Cabramatta 2166*

Zložil je božično pesem

Bila je huda zima.
Ukaz cesarja iz Rima
se je razglasil vsem,
naj se popisat gredo v Betlehem.

Tudi Jožef in Marija
sta se na pot podala,
z edinim sta osličem
v mesto potovala.

Prihodnjega večera
prenočišče sta iskala,
se pri pastirjih ustavila
in tam prenočevala.

Ko bila je polnoč,
na nebu zvezda je zasvetila.
Angelska svetloba je kočo oblila,
Marija Devica je Jezusa rodila.

Ivo Kobal, Ajdovščina.

Noče se kregati

Jaz vam pišem prvič. Ne znam še dobro pisati. Rad bi vam povedal, da sem bil pri prvem sv. obhajilu z bratrancem Igorom. Sestra nam je rekla, da moramo sedaj biti posebno pridni in ubogati mamo in ata. Jaz posebno skušam, da se ne kregam s sestro. — *Vlado Simunkovič, Ringwood, Vic.*

Teta jim je pokazala film

Ko je bil moj brat Vlado pri prvem sv. obhajilu, je teta naredila film. Drugi dan nam ga je prišla pokazat. Moja sestra Sonja je na filmu videla majhno punčko, ki se je igrala in skakala. Sonja je začela kričati: baba, baba! In se je hotela z njo igrati. Ko je bilo filma konec, je iskala punčko. Ni ji hotelo v glavo, kam je punčka odšla. Teta nam je spet pokazala film in Sonja je le pogrutala, da je punčka samo na sliki. — *Zinka Simunkovič, Ringwood, Vic.*

Iz Slovenske Duhovniske Pisarne N.S.W.

P. Valerijan Jenko ofm

311 Merrylands Rd., Merryland, N.S.W. 2160

Telefon: 637-7147

Službe božje

Merrylands (sv. Rafael): vsako nedeljo ob 8:30 in 10:30.

Croydon Park (sv. Janez): vsako prvo nedeljo ob 10:30.

Sydney (St. Patrick): vsako drugo nedeljo ob 10:30.

WOLLONGONG: vsako drugo nedeljo v mesecu ob 4.45 (St. Francis Home).

CANBERRA (GARRAN): vsako tretjo nedeljo ob 6. zvečer

HAMILTON — N.C.: vsako peto nedeljo ob 6. zvečer. (Sacred Heart cerkev)

Božične službe božje

BOŽIČ — 25. dec., sobota:

Polnočnica v Auburn Town Hall.

Ob 10:30 naprej spovedovanje

Merrylands: 8:30 IN 10:30

WOLLONGONG (St. Francis H.) 4:45

NEDELJA po Božiču: SV. DRUŽINA — Sv. Stefan

Merrylands: 8:30 IN 10:30

NOVO LETO 1. jan. 1972 (sobota):

Merrylands: 8:30, 10:30 in ob 5 pop.

NEDELJA 2-jan.:

Merrylands: 8:30 in 10:30

HAMILTON — N.C. ob 6 zvečer.

(Od tu naprej kot po navadi)

BOŽIČNO SPOVEDOVANJE (petek 24. dec.)

Blacktown (St. Patrick): 12-J pop.

Cabramatta (S. Heart): 1:30 — 2:30 pop.

Merrylands: 7:30 — 9 zvečer.

AUBURN (Town Hall) od 10:30 do polnoči

DRUGE DNI: pol ure pred mašami.

OBVESTILO

Zaradi bolezni p. Bernarda odpadejo slovenske službe božje v Sydneyu (St. Patrick), Croydon Parku in Leichhardt. Prav tako ne bo slovenske maše za božič in novo leto pri sv. Patriku. Oprostite.
P. Valerijan

O NAPREDKU V VESELOVEM

V zadnjem mesecu so dela pri cerkvi v Merrylandsu hitro napredovala. Končani so stebri, oporniki za streho. Nova cerkvena okna ob sestrski hiši so tudi že na mestu in čakajo, da zraste zunanja stena iz bele, notranja pa iz svetlo rujave opeke. Tudi pročelje strehe vztrajno raste. Že se vidi, kje bodo zunanja in notranja vrata, spovednica, krstna kapela. Na drugi strani (Warwick Rd.) je tudi že nekaj stene, vidi se že spodnji del zvonika; ta zvonik bo v pritličju služil za kapelico, kjer bomo postavljali jaslice o božiču, božji grob v velikem tednu, v maju pa Marijin oltarček.

Upanje je, da bomo do božiča v novi cerkvi. Še davno ne bo končana, toda streha in stene bodo. Manjkal pa bo še pod in strop. Vendar bo služila za službo božjo. To pa seveda le, če ne bo kakih stavk gradbenih delavcev. . .

Ker dela hitro napredujejo, so seveda tudi stroški veliki in zato so darovi rojakov toliko bolj potrebni. V zadnjem času so se številni odzvali prošnji in poslali lepe darove. Tem iskren Bog plačaj! Zanimivo je, da dostikrat prejmem dar od nekoga, ki ga ne bi pričakoval. Nekateri, ki so v preteklosti pomagali in bi z ozirom na svoj položaj še danes lahko pomagali — pa kar odlašajo iz tedna v teden. Drugi me pa zopet iznenadijo z izredno lepim darom, čeprav niso premožni. So med nami številni, ki bi se lahko mecensko izkazali, pa se komaj kakšna drobtinica od njih odtrga, pa še to bolj poredkoma. Kdor more dati dosti, naj, kdor pa malo, naj dá malo. Vsak dar je zelo dobrodošel. — V ta namen boste za božič zopet prejeli kuverte. Prosim, da jih vsak sprejme z dobro voljo in naj pomaga, koliko more, naši skupni zadevi. Hvala že vnaprej!

P. Valerijan

Mislj, December, 1971

NAJ ŠE JAZ ENO REČEM!

P. Valerijan je na kratko povedal, kako napreduje naše delo za popolno prenovitev slovenske cerkve v VESELOVEM. Zdaj lahko že vsakdo vidi, da ne "predelavamo" kake stare cerkve, ampak resnično gradimo novo. Ne bo dolgo, ko bo stara že kraj pozabljena, kakor nam je bila sicer spočetka pri srcu.

Ko smo po tehtnem premisleku predlagali, naj se stara cerkev podere in nad njo zgradi nova, se je pater nekako čudno zagledal vame. Ostal je za nekaj časa brez besede. Nisem si bil na jasnem, ali ga je misel razveselila, ali pa mu je bilo žal za prvo cerkvico. Ni bila bogve kaj lepa, toda nje-mu je že prirasla k srcu. Vendar se je dosti hitro oprijel našega načrta in še boljše razumel, zakaj se kraj imenuje VESELOVO.

Kot je v svojem poročilu povedal pater, je upanje, da bomo za Božič že pod novo cerkveno streho. Če pa le ne, bomo morali pod milim nebom prepevati "zvezdice božje migljajo lepo". In bomo veseli, če jih bomo res videli — "blagoslov" naravnost izpod neba bi nam ne bil ravno dobrodošel...

Mnogo rojakov pridno pomaga z delom in denarnimi prispevki. To je vse hvale vredno. Vendar smo si morali vsoto denarja izposoditi pri banki, da lahko celotno zgradbo dokončamo.

Kakšna sprememba! Ko smo ob stari cerkvi začeli prekopatai in delati jarke za fundamente, je bilo vse nekam žalostno, ko ni bilo videti uspeha. Zdaj je izpolnitev zamisli že tako blizu, da mora pogled na stavbišče zbužati samo veselje.

Mnogi sprašujejo, kdaj bo cerkev končana. Težko je dati točen odgovor, vendar si upam reči, da bo vse delo končano nekako konec marca in bomo v novi cerkvi s hvaležnostjo do Boga in dobrotnikov izredno veselo peli velikonočni ALELUJA. In ponosni bomo na svoj uspeh, saj se že zdaj slišijo govornice, ta bo naša stavba najlepša v vsej okolici merrylandske "vasi". **Dušan Lajovic.**

Naši bolniki

Trenutno so naslednji bolniki, ki so mi znani. Jože Trebar se zdravi v Blacktown bolnici, Rudi Kužnik v Mt. Carmel Hospital, Seven Hills, Ivan Varljen je še vedno v Prince Alfred Hospital; na domu so bolniki: Jožefina Berginc, Jaro Kokl, Jurij Tomažič. Za vse te in ostale molimo, da bi dobili ljubo zdravje. Prosim, da mi sporočate o bolnikih, da bo seznam popolnejši!

† MARIJA PLESNIČAR

Spet moramo poročati o svežem grobu v Sydneyu. Dne 18. nov. 1971 je zaključila zemeljsko življenje v North Shore bolnišnici 74-letna rojkinja ga. **Marija Plesničar**, rojena Trušnjevec. Pokojnica je bila doma v Čepovanu pri Gorici. V Avstralijo je prišla leta 1952 k možu Jožefu, ki je imel nasade paradižnikov v Mona Vale. Bolehala je že nekaj let. Le začasno so mogli zdravniki pomagati. Poslednje zakramente je prejela še na domu, preden je šla končno v bolnišnico. Bila je lepo pripravljena, v bolnišnici je bila zadnje dni brez zavesti. — Slovenska pogrebna maša je bila 20. nov. v Mona Vale, tam je tudi pokopana. Možu in ostalim sorodnikom iskreno sožalje! Rajnica naj uživa večni mir! — **P. Valerijan.**

VESELOVO: ko je še stala prva cerkev konec novembra

NEW SOUTH WALES

Marrickville. — V novembrski številki MISLI mi je najprej padel v oči članek: Sodba — ali samo vesoljna ali tudi posebna? Z veliko pozornostjo sem bral. Saj tako zanimive razprave že dolgo nisem dobil v roke, čeprav vsak dan kaj malega berem. Mislim, da je morala razprava vsakega prepričati, če ni bil že poprej prepričan. Človek se čudi, kako ljudje sprejemajo razlage sv. pisma, ki ne prihajajo od prave strani. In je vendar res, da slišiš zelo skrivenčene "vere" med ljudmi, če hočeš poslušati. Imajo se za katoličane, pa marsikaj v katoličanstvu po svoje obračajo. Zoper duhovnike in samega papeža jim beseda gladko pride z jezika. Naj bi se zavedli, da so zgrešili pravo pot, naj bi se vrnili nazaj, dokler ni prepozno. Priznati je pa treba tudi to, da nenekateri potegnejo z obrekovalci samo zato, ker jih je sram povedati, kaj v srcu mislijo. Žalostni "značaji" so to. — **Peter Bizjan.**

Arncliffe. — Po vrniti s kratkega obiska v domovini vam, dragi rojaki, prinašam tople pozdrave. Doma je seveda lepo, domovina nas vleče nase. S tega obiska mi je ostala v spominu posebno stara dvostolpna cerkev sv. Volbenka nad vasjo Log v Poljanski dolini. Stoji samotna na hribu 488 m visoko. Vredna je ogleda od blizu. Že zaradi sloga samega, potem pa zaradi umetniških slik, ki jih je izdelal poljanski rojak Janez Šubic. In od cerkve je lep razgled po dolini, posebno na Visoko, kjer stoji двореc s spomenikom nekdanjega lastnika dr. Ivana Tavčarja. To me je spomnilo na povest Visoška kronika, ki že drugo leto izhaja v MISLIH. Zanimalo me je, ko sem eno prvih izdaj našla v mamini škrinji. Povedala sem ji, da zdaj povest tukaj beremo. Začudila se je, kako je mogoče tako domačo povest prevesti v tuj jezik. Ko je zvedela, da jo beremo v slovenščini, se ji je kar lepo zdelo. Začutila je, da bi njen izvod jaz rada odnesla s seboj, pa je brž izjavila: Ne, to pa ne, naj le gre nazaj v škrinjo, jo bom spet kdaj z veseljem brala. To je jasen dokaz, kako stari ljudje doma znajo knjige vse bolj ceniti. — Pozdravlja — **Kristinca.**

Mona Vale. — Prav iskreno se zahvaljujem vsem rojakom in znancem, ki so mi stali ob strani v mučni bolezni moje žene Marije, še posebno ob njeni smrti in v dneh pred pogrebom. Hvala vsem za izraze sožalja ustno ali pismeno, kakor tudi za darovano cvetje in ljubeznevne obiske. Posebej za obilno udeležbo pri pogrebnih opravilih in molitve. Vsem iskren Bog povrni! — **Jožef Plesničar.**

Albury — Pošiljam izrezek iz časopisa v Albury o našem rojaku dr. Zvonimirju Hribarju. Vidite, da je bil pri nekih izpitih prvi od 246 priglašanih. To je gotovo uspeh in odlika, da jo morajo tudi MISLI razglasiti. — Dan Kristusa Kralja nas je kar lepo število Slovencev zbral pri slovenski službi božji v Wodongli. Tudi brez petja ni bilo. Mnogi so se izrazili, da je bilo prijetno domače. P. Bazilij je bil videti kar zadovoljen z nami. Upajmo, da bo tako tudi pri njegovih nadaljnjih obiskih. — Bližajo se prazniki. Vsem Slovcem po širni Avstraliji prav vesel Božič in srečno novo leto 1972 — **Ivanka Študent.**

Blacktown. — Mislim, da je prav, če se oglašim v zadevi potrebne družine rojaka Jožeta Trebarja. Ko ga je pred kakim letom zalotila resna prometna nesreča, je bila napravljena zbirka v denarju, potem smo pa menda po večini pozabili nanje. Družina s štirimi otroki in očetom na bergljah težko rine skozi življenje. Ko to pišem, je Jože spet v bolnišnici in je prestal novo operacijo, ni pa še znano, kako je uspela. Na vsak način še ne bo tako hitro za delo in zaslužek, pa je edino prav, da se zanimamo za družino in pomagamo po svojih močeh. Kolikor vem, nimajo veliko obiskovalcev in tudi jaz nisem med prvimi. Se bom skušal poboljšati. To polagam na srce tudi drugim rojakom. Naslov Trebarjeve družine je: **62 Derwent Parade, Blacktown, NSW.** Naredimo njim in sebi z obiskom in pomočjo VESEL BOŽIČ! — **Stanko A-Stater.**

Blacktown. — Po moji prometni nesreči me na žalost zdravniki in špitali še niso toliko popravili, da bi mogel prijeti za kako delo. Imam upanje, da to še pride. V dolgih mesecih svoje onemoglosti sem bil z družino deležen prijaznosti in pomoči od

strani nekaterih dobrih rojakov. Ko se bližajo božični prazniki, čutim dolžnost, da se vsem prav iskreno zahvalim in voščim vesel Božič. Pred dnevi sem preстал nadaljnjo operacijo, pa še ni gotovo, kako in kaj. Pozdrav rojakom v imenu cele družine! — **Jože Trebar.**

SOUTH AUSTRALIA

Port Lincoln. — Iz bolnice sem se vrnila prej kot sem si upala misliti. Res se še s pomočjo bergelj gibljem po hiši, glavna domača dela vendar opravim. Z veseljem sem spoznala p. Bazilija, ki me je obiskal v bolnici, in upam, da nas še kdaj obiše, čeprav smo na koncu polotoka. O "živih mrličih", kot jim pravi p. Bazilij, bi marsikdo med lahko veliko napisal. Mislimo si fanta, ki je bil že doma trmoglav in nepridiprav. Pride sem, dobi delo in zaslužek, dobi pa tudi družčino, ki mu je všeč. Gara čez teden, zaslužek je pa že zabit, preden ga dobi. Karte, pijače, ženske, konji. . . Srečaš ga na cesti, brada zaraščena in neurejena, oblečen je enako vse leto, na nogah ima tonke, za par čevljev nima denarja, pa bi jih najbrž tudi obuti ne mogel, ker so se mu podplatiti razširili. . . Tako nekako si predstavljam kakega Slavka ali Jožeta, ko berem v MISLIH vprašanje: KDO BI VEDEL POVEDATI? Ni sama moja domišljija, iz lastne skušnje jih poznam nekaj, s katerimi je sam Bog pomagaj. Kaj le še bo z njimi? Ko tule voščim srečno novo leto vsem bralcem, znanim in neznanim, naj izrečem upanje, da se bo kateri od "živih mrličev" spametoval v novem letu in spet našel pravo pot. Če je komu med nami dano, da lahko k temu kaj pripomore, naj stori za take, kar največ more. Bog bo dal svoj blagoslov. — **Roža Franco.**

Adelaide. — Nedavno sem bil na sestanku ali zborovanju tukajšnjega Slovenskega kluba. Kakor sem vesel in ponosen, da imamo organizacijo in da smo prišli celo do lastnega Slovenskega doma, me je v srcu sram zase in za mnoge, ki smo verni in zavedni Slovenci, pa se zaradi peščice prenapetežev bojimo povedati pošteno besedo v obrambo svojega duhovnika. Sem upal, da bo to zadnje zborovanje popravilo krivico, pa je bilo z našim molkom in hlapčevskim kimanjem ravno nasprotno. To me boli in gotovo mora boleti p. Bazilija, ki za vse svoje petnajstletno delo med nami žanje tako "hvaležnost", Vem, da se stvar vleče že nekaj let, zato je že čas, da pride v širšo javnost. Naj bi odbor našega kluba povedal ali napisal nekaj stvarnega, zakaj duhovnik ne sme in ne more biti član adelaidskega kluba? Kaj ni Slovenec kakor mi? Kje je to v naših pravilih? Sit sem že krlitice, ki jih najbrž še tisti ne verjamejo, kateri jih tro-

sijo med nas: "Če bi bil pater član, ne bi pustil plešati v dvorani. In dvorano bi prepisal od Slovenskega kluba na Vatikan. . . In ko je bil član, je baje tisoče odnesel od adelaidskega kluba za svojo cerkev v Melbournu. . ." — Tako se mi zdi, kot doma zlasti prva leta po vojni: vse je prišlo prav, samo da se udari po "farju". V zahvalo za vse dobro, kar dela za našo narodno skupino. Mi pa molčimo in s tem pritiskamo pečat na krivico, ki je naša sramota.

Naj bi vsaj p. Bazilij nehal molče prenašati klobute in bi nam kaj napisal o naši boleči zadevi. Vem, da v cerkvi v svojo obrambo ne bo spregovoril — verjetno bi ga napdli, da "spravlja politiko na prižnico. . ." In pove naj nam, kolikokrat smo mu v teh petnajstih letih s svojimi pičlimi darovi sploh pokrili vse stroške dolge poti iz Melbournu med nas. — *Nekdo*, ki je molčal, pa ga boli.

NORTHERN TERRITORY

Alice Springs. — Zopet se bliža konec leta, oglašamo se z naročnino za naprej, z darom in voščili. Vse kaže, da smo še vedno samo mi, jaz in moja družina, v tem kraju. V petih letih, odkar smo tu, nismo srečali Slovence. Pa je to lep kraj, posebno v turistični sezoni. Res pride okoli Božiča huda vročina, pa tudi mine. Najslabši naš mesec je november. Piha močan veter in nosi prah. Pred nekaj dnevi smo dobili dež, ki smo ga vse leto nestrpnost pričakovali. Imamo reko, ki ji je ime Tood River, njena struga je pa vedno suha. Ob njej imajo črnci svoja gnezda, pijejo, lenarijo in smrdijo. Če bi kaj več pisal o njih, se bojim, da bi še papir smrdel. Je res hudo, da so tako zanemarjeni. Teško je reči, če je vse le krivda belih in njihovih vlad. Končno naj izrečem prisrčna voščila za Božič in novo leto vsem Slovincem širom pa Avstraliji! — **Peter Kern.**

TASMANIA

Claremont. — Že dolgo se nisem oglašil v MISLIH in tudi na upravnikov naslov ne. To se pravi, da dolgujem za list in je čas, da poravnam. Sicer pravijo, morda ste tudi vi slišali, da dolžniki dolgo živijo in se jih smrt ogiba. Pravijo, da zato, ker upnik molli, da ne bi dolžniki umrli, preden plačajo dolg. Pa vi boste morda molili zame, čeprav nisem več dolžnik. Upam, da ne bom spet kdaj tako odlašal. Slovenci v Tasmaniji se imamo kar dobro, tudi pomnožimo se včasih. Družini Šajn in Umek sta dobili vsaka svojega novega sina. Bomo skušali napraviti malo društva tu in se bomo potem bolj pogosto oglašali. Pozdrav vsem! — **Pavel Vatovec.**

PEPEK PRAZNOGLAV

Poučna pravljica

PEPEK PRAZNOGLAV je bil zares zelo zabaven dečko. Njegova glava je bila prazna.

Prazna glava z lahkoto kdaj pa kdaj odleti z vratu kot balon. Mislimo si:

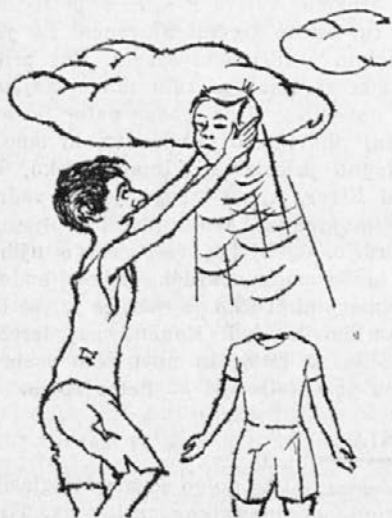
"Postoj, postoj!" kličejo ljudje na ulici.

"Ujemi jo, ujemi jo!" vpijejo drugi.

Ampak če odleti človeku glava, jo je zelo težko ujeti. To se je pa vendar posrečilo nekemu cestnemu delavcu, ki je zagledal letečo glavo. Ujel jo je in jo prijazno božal, da bi pomiril živce. Okoli njega se je nabralo veliko ljudi.

Pepek je dobil glavo nazaj in se je vsem lepo poklonil. Odšel je po svojih potih. Še od daleč je z eno roko mahal pozdrave ljudem, z drugo je držal glavo na vratu, da mu ne bi spet odletela.

Srečal je znanca — seveda je moral biti znanec, ker je Pepeka lepo pozdravil: "Dober dan, Pepek!"

Pepek je bil v zadregi. Spodobilo bi se, da bi znancu podal roko, pa njegova prava ni bila prosta. Že je stegnil levo, pa se je hitro premislil. Znanec bi bil gotovo užaljen, če bi mu stisnil roko s svojo levico. Desnica mu je za hip izpustila glavo, levica pa je bila prepočasna, da bi dovolj hitro poprijela. Glava je odletela in že mislila skočiti nekam pod oblake. K sreči je bil znanec visoke postave, malo se je vzel v zrak, zgrabil Pepekovo glavo za ušesa in jo imel v kleščah. Posadil jo je Pepeku na ramena, natanko na prostor, kamor glava sodi.

Znanec je pomislil: Ne morem se vtikati v tuje zadeve, vendar bi bilo treba v to glavo vtakniti nekaj težkega, da bi jo držalo na vratu. To misel je razodel Pepeku.

"Kaj pa bi to bilo?" je začuden vprašal Pepek.

"Svinec, železo, granit, beton. . . Poskusi, Pepek!"

Žalostno je odgovoril Pepek. "Vse sem že poskusil, pa ni nič pomagalo".

"Kaj pa, ali si že bil pri zdravniku?" je vprašal znanec.

"Seveda sem bil. Dal mi je že 49 injekcij. Ostalo je vse pri starem. Nič se ni spremenilo, nič ni pomagalo."

"Prav žal mi je, če je tako. Ampak zdaj moram iti. Doma lepo pozdravi".

In znanec je odšel svojo pot.

Tako smo zvedeli, da je imel Pepek doma ma-

mo in ata. Kadar se je s sprehoda vrnil domov, ga je mama zelo sprejela. Objela ga je in mu hotela pobožati glavo. Toda Pepekova glava je tedaj vedno odletela pod strop in mama je brž pograbila metlo, da jo je spravila dol. Zares, velike težave je imel Pepek Praznoglav s svojo čudno glavo.

Nekega dne je pa Pepek prišel k meni, ki zdaj za vas to pravljico pišem. Potožil mi je, kako je z njegovo glavo, pa sem si jo prav podrobno ogledal. Ni bila tako prazna, kot se je o njej govorilo. V njej sem našel začuda zgodovinskih letnic, geometrijskih risb, člankov iz časopisov, dolgo vrsto radijskih vesti, pa besed, ki jih je slišal doma, v šoli, na televiziji in sploh med ljudmi. Takoj sem

pa opazil, da v vsej tej mešanici ni niti ene Pepekove misli. Bile so pač v nekaterih besedah tuje misli, prav nobene pa take, ki bi bila zares Pepekova od zščetka do konca.

Kaj hočemo, takšna glava je podobna napihnjenemu balonu, pa še temu ne čisto do konca. V balonu je vsaj zrak, v takšni glavi pa kraljuje prazen nič. Prazen nič je pa še veliko lažji od zraka.

Vse to sem razložil Pepeku. Izkazalo se je, da je bila moja ugotovitev zelo strokovnjaška. Pepek je obljubil, da bo začel misliti z lastno glavo. Nič več ne bo samo takole mimogrede pobiral, kaj kdo drug reče, zapiše ali nariše. In Pepek je obljubo držal.

Ni bilo dolgo, ko je Pepek izgubil svoj priimek Praznoglav. Ljudje so o njem zelo spoštljivo govorili in se z njim postavljali:

“O, Pepek, naš Pepek!”

Pritožil se je bossu: Deset let že garam pri vas in delam za tri, čas je, da mi povišate plačo.

Boss je odgovoril: Ne vem, če bom mogel povišati plačo. Pa najprej mi povejte, kdo sta ona druga dva, ki namesto njih delate. Ju bom zapodil in dva boljša najel.

Vsem svojim gostom, prijateljem in znancem

**ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO IN VESELO NOVO LETO**

1972!

HOTEL BLED IN

HOTEL DANIELA

Roma Rim, via S. Croce in Gerusalemme 40

Lastnik: V. LEVSTIK

PHOTO STUDIO ERIC

305 HIGH STREET, PRESTON, VIC 3072
TEL. 480-1451

(ob vsakem času)

Izdelava prvorazrednih fotografij za:

- POROKE
- KRSTE
- RAZNE DRŽINSKE SVEČANOSTI

Seveda tudi za reprodukcije in povečave (črno-bele in barvne) se vam toplo priporoča **vaš domači fotograf**

Nevestam posojamo brezplačno poročne obleke.

V zalogi imamo tudi cvetje, poročne vence, bonbonjere in ostale poročne potrebščine

Seveda govorimo slovensko
Odperto tudi ob sobotah in nedeljah.

**PRVA
TURISTIČNA**

**V A Š A
AGENCIJA**

oskrbuje za vas:

- ★ potovanja z avioni
- ★ potovanja z ladjami
- ★ potovanja v skupinah
- ★ kombinacije potovanja:
odlet z avionom, povratek z ladjo
- ★ oskrbimo potovalne dokumente
- ★ rešujemo vse potovalne probleme
- ★ vse dni smo vam na razpolago
- ★ vsak čas nam lahko telefonirate
v vseh zadevah potovanja, ali pridite osebno

VAŠA POTNIŠKA AGENCIJA

PUTNIK

72 Smith Street, Collingwood, Melbourne
Poslujemo vsak dan, tudi ob sobotah, od 9. - 7.

TELEFONI: 419-1584, 419-2163, 41-5978, 44-6733.

V uradu: P. Nikolich, N. Nakova, M. Nikolich

NE TAKO ZABITI

Potožila je učiteljica ravnatelju: "Tako zabitega razreda še nisem imela. Ko razlagam, otroci samo zijajo, nič zanimanja ne kažejo, miselno nič ne sodelujejo. Ampak — nagajati, to pa znajo!"

Ravnatelj si je šel zabiti razred sam ogledat.

"Otroci, to gotovo veste, kaj je število. Ti tam, povej mi neko število!"

"Sedeminpetdeset!"

"Dobro, to bom zapisal na tablo: 75".

Otroci so samo zijali.

"Še ti tam, povej mi neko število!"

"Sedeminosemdeset".

"Dobro, to bom zapisal na tablo: 78".

Otroci so še vedno samo zijali.

"No, pa še tretjič poskusimo. Ti tam v tretji klopi, povej mi neko število!"

"Petinpetdeset".

"Dobro, res je tudi to število, zapišimo: 55."

"Hvala Bogu, gospod ravnatelj, zdaj se niste mogli zmotiti!"

Ves razred je zaploskal.

Modrijan je kar dobro povedal, ko je dejal: Ni večjega siromaka od človeka, ki nima ničesar, razen denarja.

SOFERSKI POUK V SLOVENŠČINI

Nudi ga vam z veseljem

"FRANK'S AVTO ŠOLA"

32 The Boulevard, Fairfield West 2165

Telefon: 72-1583

TURISTIČNA AGENCIJA

THEODORE TRAVEL SERVICE P/L

66 Oxford St., (Darlinghurst), Sydney 2010.

PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE ALI PISITE

Tel. 31-2388, 31-2952, 31-1976.

V URADU RADKO OLIP

- * urejuje rezervacije za vsa potovanja po morju in zraku — širom sveta, posebno v Slovenijo in ostalo Jugoslavijo
- * Izpolnjuje obrazce za potne liste, vize in druge dokumente
- * organizira prihod vaših sorodnikov in prijateljev v Avstralijo I.T.D.

Z letalom:

Sydney - Beograd - Sydney \$ 692.90

Skupine: Sydney - Zagreb - Sydney \$ 704.60

Sydney - Ljubljana - Sydney \$ 707.70

One way Charter:

BEOGRAD
DUBROVNIK
RIM

\$ 340.30

(to se cene Affinity organizacij in društev)

Uradne ure 9-5 in ob sobotah 9-12

PHOTO STUDIO

VARDAR

108 Gertie de Street
Fitzroy, Melbourne, Vic.

(blizu je Exhibition Building)

Telefon: 41-5978
Doma: 44-6733

IZDELUJE:

prvorazredne fotografije vseh vrst,
svatbene, družinske, razne.

Preslikava in povečuje fotografije, črno-bele in barvne.

Posoja svatbena oblačila, brezplačno.

Odrpito vsak dan, tudi ob sobotah in nedeljah od 9 — 6.

Govorimo slovensko.
VAŠ FOTOGRAF: PAUL NIKOLICH

SLOVENSKA MESNICA ZA
WOLLONGONG ITD.

TONE IN
REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne izdelke: kranjske klobase, ogrske salame, slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd. Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi. Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje prijatelje!

— ★ —

Osel konju: "Kaj se boš postavljaj pred ma- no s svojo slavno preteklostjo! Bo kmalu do kraja pozabljena. Saj vidiš, vse konje bo moderna tehni- ka odrinila. Osli bomo pa zmerom ostali".

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obra- čajte na nas v teh zadevah!

Tel. 472-363

Tel. 472-363

Razjezil se je nad sinom.

"Tako pa ne bo šlo naprej. Tako nesramo se vedeš, kakor bi bil oče ti, ne jaz."

— ★ —

"Kaj je prav za prav diplomat?"

"Diplomat je človek, ki dvakrat premisli, pre- den nič ne reče".

— ★ —

Oče sinu: "Obljubil si, da boš ob sedmih do- ma. Prišel si ob osmih. Ali veš, da sem ti oblju- bil batine, če ne boš držal obljube?"

"Vem, očka. Ampak ko sem jaz obljubo pre- lomil, zakaj je ne bi še ti?"

VSAK MESEC Z ZRAKOPLOVOM

IZ AVSTRALIJE V BELGRAD

za samo \$ 370.00

Skupna potovanja po zraku:

AVSTRALIJA — BELGRAD
in nazaj \$ 693.00

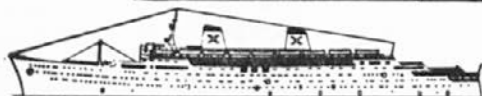
AVSTRALIJA — DUNAJ
in nazaj \$ 715.00

Sprejemamo tudi rezervacije za potovanja z ladjami v Evropo in na druge kontinente.

Za informacije in vozne listke:

A L M A

POTNIŠKO PODJETJE

330 LITTLE COLLINS STREET

MELBOURNE, 3000 — TEL.: 63-4001 & 63-4002